

Bruxelles, 24. listopada 2023.
(OR. en)

14280/23

POLMAR 53	MARE 23
POLGEN 145	JAI 1326
POLMIL 271	CSDP/PSDC 709
CYBER 245	CFSP/PESC 1404
HYBRID 71	ENV 1137
RELEX 1190	PECHE 443
COMAR 41	TRANS 422
MAR 125	PROCIV 70

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Zaključci Vijeća o revidiranoj strategiji pomorske sigurnosti EU-a (EUMSS) i njezinu akcijskom planu

---

Za delegacije se u Prilogu nalaze navedeni zaključci Vijeća o revidiranoj strategiji pomorske sigurnosti EU-a (EUMSS) i njezinu akcijskom planu, kako ih je Vijeće (opći poslovi) odobrilo 24. listopada 2023.

ZAKLJUČCI VIJEĆA

o revidiranoj strategiji pomorske sigurnosti EU-a (EUMSS) i njezinu akcijskom planu

Vijeće Europske unije,

PODSJEĆAJUĆI NA:

- Strategiju pomorske sigurnosti Europske unije od 24. lipnja 2014.¹ i prvi akcijski plan od 17. prosinca 2014.²,
- Zaključke Vijeća o reviziji Akcijskog plana za Strategiju Europske unije za pomorsku sigurnost (EUMSS) od 26. lipnja 2018.³,
- Zaključke Vijeća o globalnoj pomorskoj sigurnosti od 22. lipnja 2021.⁴,
- Zaključci Vijeća o međunarodnom upravljanju oceanima od 13. prosinca 2022.⁵;
- Strateški kompas za sigurnost i obranu – za Europsku uniju koja štiti svoje građane, vrijednosti i interese te doprinosi međunarodnom miru i sigurnosti od 21. ožujka 2022.⁶;
- Zajedničku komunikaciju Komisije i visokog predstavnika o ažuriranju Strategije pomorske sigurnosti EU-a i povezanog akcijskog plana „Poboljšana strategija pomorske sigurnosti EU-a za suočavanje s promjenjivim pomorskim prijetnjama” od 10. ožujka 2023.⁷;

---

¹ 11205/14.

² 17002/14.

³ 10494/18.

⁴ 9946/21.

⁵ 15973/22.

⁶ 7371/22.

⁷ 7311/23 + ADD 1.

1. ovime POTVRĐUJE revidiranu strategiju pomorske sigurnosti EU-a i njezin akcijski plan kako su navedeni u prilogima ovim zaključcima, koji zamjenjuju Strategiju pomorske sigurnosti EU-a iz 2014. i revidirani akcijski plan iz 2018. te se temelje na njihovim postignućima; cilj je EUMSS-a i njegova akcijskog plana ojačati regionalnu i međunarodnu ulogu EU-a i dodatno osigurati pristup EU-a sve konfliktnijem pomorskom području, posebno s obzirom na posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine;
2. PODSJEĆA da od 2014. Strategija pomorske sigurnosti EU-a i njezin akcijski plan pružaju okvir za borbu protiv sigurnosnih prijetnji na moru. Ta je strategija potaknula užu suradnju civilnih i vojnih tijela, prije svega razmjenu informacija. Doprinijela je promicanju upravljanja na moru utemeljenom na pravilima i dala poticaj boljoj međunarodnoj suradnji. Cilj joj je ojačati autonomiju i sposobnost EU-a da odgovori na rastuće prijetnje pomorskoj sigurnosti, kao i ojačati informiranost o stanju u pomorstvu cjelini;
3. NAGLAŠAVA da se revidiranim EUMSS-om utvrđuje okvir na temelju kojeg EU poduzima daljnje djelovanje u cilju zaštite svojih interesa na moru i zaštite svojih građana, vrijednosti i gospodarstva, uz istodobno promicanje međunarodnih pravila i potpune usklađenosti s međunarodnim instrumentima, posebno Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS);
4. ISTIČE da će revidirani akcijski plan EUMSS-a provesti EU i njegove države članice u skladu sa svojim nadležnostima i u bliskoj suradnji sa zemljama i organizacijama sličnih stavova;

5. POZIVA sve aktere koji sudjeluju u provedbi, posebno države članice, Komisiju i visokog predstavnika, da blisko surađuju, prema potrebi, s drugim tijelima i agencijama EU-a, na provedbi strategije i njezina akcijskog plana, nadovezujući se na postignuća EUMSS-a od 2014., osiguravajući pritom dosljednost s drugim sektorskim politikama EU-a i upotrebljavajući relevantne instrumente i mjere politike, na temelju općih smjernica Strateškog kompasa; PODSJEĆA da akcijski plan podliježe redovitom preispitivanju i ažuriranju ako je to potrebno;
6. POZIVA na ciljano i redovito izvješćivanje o provedbi akcijskog plana, među ostalim u okviru Radne skupine za pomorska pitanja (EUMSS), kako bi se olakšala razmjena najboljih praksi, povećala osviještenost i ojačalo praćenje aktivnosti provedbe, pratio napredak, procijenile prijetnje i izazovi te uklonili svi nedostaci;
7. POZIVA Komisiju i visokog predstavnika da Vijeću podnesu zajedničko izvješće o napretku s doprinosima država članica tri godine nakon što Vijeće potvrdi Strategiju.

Revidirana strategija pomorske sigurnosti EU-a

I. UVOD

Pomorska sigurnost vrlo je važna za Europsku uniju (EU) i njezine države članice. Države članice EU-a zajedno raspolažu najvećim isključivim gospodarskim pojasom u svijetu. Gospodarstvo EU-a uvelike ovisi o sigurnim i zaštićenim oceanima: više od 80 % svjetske trgovine odvija se pomorskim putem, oko dvije trećine nafte i plina kojima se opskrbljuje cijeli svijet crpe se na moru ili prevoze pomorskim putem¹, a gotovo 99 % svjetskog protoka podataka prenosi se podmorskim vodovima². Kako bi se osiguralo učinkovito upravljanje oceanima, zaštitili oceani i morsko dno te ostvario puni potencijal održivog plavog gospodarstva³, globalno pomorsko dobro trebalo bi biti sigurno.

Od 2014. Strategija pomorske sigurnosti Europske unije (EUMSS) i akcijski plan⁴ pružaju okvir za borbu protiv sigurnosnih prijetnji na moru. Ta je strategija potaknula užu suradnju civilnih i vojnih tijela, prije svega razmjenom informacija. Doprinijela je promicanju upravljanja na moru utemeljenom na pravilima i dala poticaj boljoj međunarodnoj suradnji. Ojačala je autonomiju i sposobnost EU-a da odgovori na prijetnje pomorskoj sigurnosti⁵.

Ova se strategija temelji na EUMSS-u iz 2014. i zamjenjuje ga. I dalje se vodi načelima EUMSS-a iz 2014. kao što su međusektorski pristup, funkcionalni integritet, poštovanje međunarodnih pravila, tj. međunarodnog prava, ljudskih prava i demokracije te potpuna usklađenost s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS) i pomorski multilateralizam.

---

¹ 10729/22.

² [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA\(2022\)702557_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA(2022)702557_EN.pdf)

³ 8810/21.

⁴ 11205/14 i 10494/18.

⁵ 9946/21.

U ovoj strategiji posvećena je posebna pozornost svakom od europskih morskih područja i podpodručja odnosno Atlantskom oceanu, Baltičkom moru, Crnom moru, Sredozemnom moru, Sjevernom moru, Arktičkom oceanu i najudaljenijim regijama⁶. Međutim, činjenica da pomorska sigurnost u bilo kojem dijelu svijeta neizbježno utječe na ostatak svijeta znači da je područje interesa u pogledu pomorske sigurnosti EU-a na globalnoj razini.

EU ima sve važniju ulogu kao globalni čimbenik pomorske sigurnosti zahvaljujući provedbi vlastitih pomorskih operacija, npr. Atalanta⁷ i Irini⁸, provedbi koncepta koordinirane pomorske prisutnosti⁹ (CMP) te promicanju informiranosti o stanju u pomorstvu i suradnji s brojnim vanjskim partnerima. Osim toga, operativni sustavi za nadzor mora i granica programa Copernicus, kojima se koriste Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA) i Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), omogućuju promatranje iz svemira, čime se nadopunjuju navigacijske usluge satelitâ Galileo.

Ukupno strateško okruženje drastično se mijenja. S obzirom na klimatsku krizu i uništavanje okoliša, stalni razvoj različitih oblika nezakonite trgovine i pljačke morskih resursa, među njima nezakoniti, neprijavljeni i neregulirani ribolov (NNN), prijetnje kritičnoj pomorskoj infrastrukturi i posljedice nezakonite i neopravdane vojne agresije Rusije na Ukrajinu, potrebno je odlučnije djelovanje EU-a kao čimbenika međunarodne sigurnosti.

---

⁶ Pomorsko područje EU-a obuhvaća teritorijalne vode država članica EU-a, isključive gospodarske pojaseve i epikontinentalni pojas kako su definirani Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982., kao i sve zakonito korištenje oceanom i morima koje je u njoj predviđeno.

⁷ <https://eunavfor.eu/>

⁸ <https://www.operationirini.eu/>

⁹ 6256/22 i 6255/22.

Na temelju Strateškog kompasa EU-a za sigurnost i obranu koji je Europsko vijeće potvrdilo u ožujku 2022.¹⁰ i zajedničke komunikacije o pomorskoj sigurnosti iz ožujka 2023.¹¹ cilj je ove revizije EUMSS-a i njegova akcijskog plana odgovoriti na nove izazove. To je prilika da se potaknu održiva rješenja za probleme pomorske sigurnosti. To je i prilika za daljnje jačanje uloge EU-a i njegovih država članica na međunarodnoj razini i dodatno osiguravanje pristupa EU-a sve konfliktnijem pomorskom području.

Revidirani EUMSS predstavlja okvir u kojem EU može poduzeti daljnje mjere kako bi zaštitio svoje interese na moru te svoje građane, vrijednosti i gospodarstvo. Cilj je promicati međunarodni mir i sigurnost te zaštititi slobodnu trgovinu i slobodu plovidbe, uz poštovanje načela održivosti i zaštite bioraznolikosti. EU i njegove države članice provest će revidiranu strategiju u skladu sa svojim nadležnostima.

II. PROMJENJIVE I SVE VEĆE PRIJETNJE POMORSKOJ SIGURNOSTI

Od donošenja Strategije pomorske sigurnosti Europske unije 2014. mnogo se promijenilo na globalnoj geopolitičkoj sceni, zbog čega su potrebna nova i pojačana djelovanja. Analiza prijetnji EU-a pokazuje da se EU suočava sa sve više prijetnji i izazova, među ostalim u području pomorstva¹². Strateško nadmetanje za energiju i resurse sve je veće. Prijetnje postaju sve složenije i višeslojne, pri čemu neke zemlje nastoje iznova definirati temeljna načela multilateralnog poretka utemeljenog na pravilima, među ostalim povredom nacionalnog suvereniteta i granica te drugim revizionističkim djelovanjima, kao što su radnje koje predstavljaju kršenje slobode plovidbe i pomorske tražbine koje su u suprotnosti s međunarodnim pravom, posebno UNCLOS-om. Neopravdana i ničim izazvana ruska vojna agresija na Ukrajinu vratila je rat u Europu. Riječ je o velikoj promjeni u europskom strateškom okružju s negativnim učincima prelijevanja na pomorsku sigurnost i europsko gospodarstvo, što utječe na europske građane i poduzeća.

---

¹⁰ Strateški kompas, dok. 7371/22.

¹¹ 7311/23 + ADD 1.

¹² Analiza prijetnji EU-a sveobuhvatna je analiza niza prijetnji i izazova s kojima se EU suočava ili bi se mogao suočiti u budućnosti koja se temelji na obavještajnim podacima. Redovito se ažurira i pruža osnovne informacije za razvoj i provedbu Strateškog kompasa EU-a za sigurnost i obranu.

Pomorska sigurnost ugrožena je u mnogim regijama, među ostalim, zbog teritorijalnih i pomorskih sporova, nadmetanja za prirodne resurse i prijetnji slobodi plovidbe te pravu neškodljivog i tranzitnog prolaza. Takvi izazovi stvaraju napetosti i nestabilnost u morskim bazenima u okruženju EU-a.

Sve su brojniji i izazovi za svjetsku pomorsku sigurnost izvan europskih morskih bazena, posebno u Gvinejskom zaljevu, Adenskom zaljevu, Hormuškom tjesnacu, Malačkom tjesnacu i Južnom kineskom moru, koji bi mogli utjecati na interese država članica EU-a i njihovih partnera. Neke zemlje koje nisu članice EU-a jačaju svoju prisutnost i povećavaju svoje vojne sposobnosti na moru te pribjegavaju jednostranim djelovanjima, među ostalim upotrebom ili prijetnjom upotrebe sile protiv drugih zemalja. To uključuje provokacije i jednostrana djelovanja protiv država članica EU-a te povrede suverenih prava kojima se krši međunarodno pravo. Tim se djelovanjima dovode u pitanje vladavina prava i međunarodni poredak koji se temelji na UNCLOS-u.

Indo-pacifička regija, u kojoj se nalaze najudaljenije regije (Indijski ocean) i prekomorske zemlje i područja (Pacifik) EU-a, postala je područje intenzivnog geopolitičkog nadmetanja. Demonstracije sile i povećane napetosti u regijama kao što su Južno i Istočno kinesko more te Tajvanski tjesnac utječu na globalnu i europsku sigurnost i blagostanje. Održavanje stabilnosti i sigurnosti duž ključnih plovnih putova kao što su Malački tjesnac, Singapurski tjesnac, Rog Afrike i Indijski ocean iziskuje da EU i njegove države članice ojačaju svoje djelovanje u vidu prisutnosti, partnerstva i inicijativa za suradnju, u skladu sa strategijom EU-a za suradnju u indo-pacifičkoj regiji.

Očekuje se da će klimatske promjene i onečišćenje mora imati znatne i dugotrajne negativne posljedice za pomorsku sigurnost. To može uključivati gubitak bioraznolikosti, iscrpljivanje ribljih stokova, poplave u obalnim područjima i otocima, gubitak koraljnih grebena, mangrova i drugih močvarnih područja¹³. Važno je poboljšati razumijevanje interakcija između klimatskih promjena i uništavanja okoliša obalnih i pomorskih područja te kad god je to moguće minimalizirati njihov učinak na pomorsku sigurnost, među ostalim u okviru tekućih i novih ciljanih istraživanja. Klimatske promjene i uništavanje okoliša djeluju kao multiplikator rizika povećanjem nestabilnosti i nejednakosti te pogoršavanjem transnacionalnog kriminala, piratstva i napetosti povezanih s morskim resursima. Zato je potrebno novo gledište koje će EU-u omogućiti da društvo postane otpornije na klimatske promjene, zaštititi prirodu i poništi učinke uništavanja ekosustava¹⁴. U suprotnome, propusti u području pomorske sigurnosti mogu uzrokovati štetu za okoliš, primjerice zbog otežanog pristupa onečišćenim lokacijama, preusmjerenja sredstava za zaštitu okoliša ili sabotaze pomorske infrastrukture. Osim toga, ruska vojna agresija na Ukrajinu imala je razorne posljedice za ljude, gospodarstvo, društvo i okoliš, uključujući gubitak bioraznolikosti.

---

¹³ Međuvladin panel o klimatskim promjenama, Posebno izvješće o oceanima i kriosferi s obzirom na klimatske promjene (2019.) i izvješće Radne skupine II., Šesto izvješće o procjeni (2022.).

¹⁴ 8219/20.

Zbog napada na plinovode Sjeverni tok u Baltičkome moru 2022., nezakonitih prisutnosti u okruženju kritične pomorske infrastrukture u Sjevernome moru te opetovanih kibernapada usmjerenih na pomorsku infrastrukturu, među ostalim u kontekstu hibridnih kampanja, EU treba pojačati svoje djelovanje i učinkovitije zaštititi svoju kritičnu infrastrukturu, prije svega razvijanjem inovativnih tehnologija. Usporedno s digitalnom transformacijom pomorske industrije povećale su se njezina složenost i moguće slabosti. Sve je veća vjerojatnost da će zlonamjerni akteri upotrebljavati kibersredstva, među ostalim u kontekstu hibridnih kampanja, za napade na pomorsku infrastrukturu, uključujući podmorske vodove i cjevovode, postrojenja povezana s energijom te luke i brodove. U Preporuci Vijeća o koordiniranom pristupu na razini Unije za jačanje otpornosti kritične infrastrukture¹⁵ potvrđuje se ta potreba za djelovanjem. Osim toga, u Preporuci Komisije o ciljevima Unije u pogledu otpornosti na katastrofe utvrđene su mjere kojima se može doprinijeti boljoj pripravnosti i sposobnosti EU-a i država članica da odgovore na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem, među ostalim na moru¹⁶.

Prijetnje i nezakonite aktivnosti, kao što su piratstvo i oružane pljačke na moru, nezakonite migracije, organizirani kriminal, uključujući krijumčarenje migranata i trgovinu ljudima, trgovina oružjem i opojnim drogama, terorizam, nezakoniti, neprijavljeni i neregulirani ribolov (NNN) te druge nezakonite aktivnosti, uključujući neovlašteno istraživanje u isključivim gospodarskim pojasevima i epikontinentalnim pojasevima država članica EU-a, rizici povezani s neeksplodiranim ubojitim sredstvima¹⁷ na moru, i dalje su veliki izazovi u više regija, a najviše su im izložena obalna područja i udaljena područja EU-a. Provođenje tih nezakonitih aktivnosti moglo bi biti lakše zbog neadekvatne sigurnosti luka i loše informiranosti o stanju u pomorstvu. Zlonamjerni akteri mogu također kombinirati te prijetnje i aktivnosti u vidu hibridnih prijetnji EU-u i njegovim državama članicama.

---

¹⁵ 2023/C 20/01, str.1–11.

¹⁶ 6259/23 i 2023/C 56/01, str.1–11.

¹⁷ Neeksplodirana ubojita sredstva odnose se na eksplozivno oružje (bombe, projektili, granate, kopnene mine, morske mine, kazetno streljivo i druga streljiva) koje nije eksplodiralo i još uvijek predstavlja opasnost od detonacije, ponekad desetljećima nakon što je upotrijebljeno ili odbačeno.

III. INTERESI EU-A U POGLEDU POMORSKE SIGURNOSTI

S obzirom na promjenjive prijetnje pomorskoj sigurnosti, temeljni su interesi EU-a:

- sigurnost Europske unije, njezinih država članica, građana i partnera;
- očuvanje globalnog mira i stabilnosti te slobodnih i otvorenih pomorskih plovnih putova za sve te sigurnost od prijetnji koje predstavljaju državni i nedržavni akteri;
- poštovanje međunarodnog prava, posebno UNCLOS-a kao sveobuhvatnog pravnog okvira kojim se uređuju sve aktivnosti u oceanima, i promicanje dobrog međunarodnog upravljanja oceanima, među ostalim putem regionalnih konvencija o moru;
- zaštita prirodnih resursa i morskog okoliša te upravljanje posljedicama klimatskih promjena i uništavanja okoliša na pomorsku sigurnost;
- poboljšanje otpornosti kritičnih subjekata i sigurnosti mreža i informacijskih sustava;
- osiguravanje otpornosti i zaštite kritične pomorske infrastrukture¹⁸ (na kopnu i na moru), među ostalim uklanjanjem rizika i prijetnji povezanih s klimatskim promjenama, kao i onih koji proizlaze iz izravnih stranih ulaganja,

---

¹⁸ Na primjer, podmorski vodovi i cjevovodi, logistička čvorišta (tj. luke), postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na moru, odobalne naftne i plinske platforme itd.

- jačanje otpornosti i zaštite logističkih središta, tj. luka, uključujući uklanjanje rizika povezanih s korupcijom i nezakonitim aktivnostima;
- zaštita gospodarskih aktivnosti na moru, čime se doprinosi održivom plavom gospodarstvu (na kopnu i na moru);
- zaštita vanjskih granica EU-a i njegove unutarnje sigurnosti, među ostalim suzbijanjem trgovine ljudima i drugih nezakonitih aktivnosti, uključujući terorizam;
- zaštita pomorskih zona država članica EU-a od nezakonitih i neovlaštenih aktivnosti istraživanja i bušenja u vezi s ugljikovodicima;
- osiguravanje kapaciteta za brzo i učinkovito djelovanje na području pomorstva i primjena pristupa na više područja (tj. na kopnu, u zraku, kiberprostoru i svemiru);
- jamčenje sigurnosti i zaštite pomoraca u skladu sa zahtjevima Konvencije o radu pomoraca i drugih relevantnih konvencija Međunarodne organizacije rada.

IV. JAČANJE ODGOVORA EU-A

Revidirana strategija pomorske sigurnosti pomoći će u zaštiti prethodno navedenih interesa EU-a od promjenjivih i sve većih prijetnji pomorskoj sigurnosti. EU će u tu svrhu pojačati djelovanje u okviru šest strateških ciljeva:

1. jačanje aktivnosti na moru;
2. suradnja s partnerima;
3. vodeća uloga u informiranosti o stanju u pomorstvu;
4. upravljanje rizicima i prijetnjama;
5. jačanje kapaciteta;
6. obrazovanje i osposobljavanje.

Revidirani EUMSS provodit će se putem akcijskog plana (u prilogu) i u okviru integriranog pristupa¹⁹. Kako bi proveo strategiju, EU će se zajedno s državama članicama koristiti svim relevantnim civilnim i vojnim politikama, alatima i instrumentima te koordinirati politike i aktivnosti svih relevantnih dionika na europskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, jačajući njihove sinergije i komplementarnosti. Strategijom će se promicati i dosljednije djelovanje EU-a u vanjskim sukobima i krizama kako bi se povećala sigurnost EU-a i njegovih građana.

---

¹⁹ „Integrirani pristup vanjskim sukobima i krizama” temelji se na globalnoj strategiji EU-a iz 2016. Potvrđen je Zaključcima Vijeća iz 2018. o integriranom pristupu vanjskim sukobima i krizama (5413/18). Njime se utvrđuje okvir za usklađenije i cjelovitije djelovanje EU-a u vanjskim sukobima i krizama te se promiče sigurnost ljudi, čime se povećava i sigurnost EU-a i njegovih građana.

Akcijski plan uključivat će djelovanja specifična za svaki morski bazen u okruženju EU-a. Osim toga, djelovanje u okviru EUMSS-a trebalo bi uzeti u obzir regionalne strategije²⁰ i programe izgradnje kapaciteta EU-a, kao i suradnju s partnerskim zemljama. Naposljetku, u provedbi EUMSS-a trebalo bi promicati uključivanje aspekata pomorske sigurnosti u sve relevantne regionalne strategije i inicijative, kao i makroregionalne strategije, uključujući posebice one za morske bazene u okruženju EU-a.

1. Jačanje aktivnosti na moru

U Strateškom kompasu EU-a poziva se na daljnje jačanje djelovanja EU-a u području pomorske sigurnosti. Redovitim raspoređivanjem doprinosi se sprečavanju novih kriza i upravljanju krizama u tijeku. U okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP), operacija Atalanta od 2008. djeluje u zapadnom Indijskom oceanu. S obzirom na uspješne rezultate, mandat operacije Atalanta proširen je sa suzbijanja piratstva na širu operaciju pomorske sigurnosti s proširenim područjem djelovanja u sjeverozapadnom Indijskom oceanu te dodatno jačanje veza i sinergija s Europskom misijom informiranosti o stanju u pomorstvu u Hormuškom tjesnacu (EMASOH)²¹. Glavna zadaća operacije Irini u Sredozemnom moru je provedba embarga UN-a na oružje Libiji. Time EU izravno doprinosi miru i stabilnosti na Sredozemlju, čime se jača pomorska sigurnost. U skladu s integriranim pristupom EU doprinosi i jačanju pomorske sigurnosti pružanjem osposobljavanja i izgradnje kapaciteta partnerima u okviru misija ZSOP-a, kao što su misija Europske unije za osposobljavanje (EUTM), misija Europske unije za izgradnju sposobnosti (EUCAP) u Somaliji i misija Europske unije za pomoć u integriranom upravljanju granicama (EUBAM) u Libiji, uzimajući pri tom u obzir relevantne politike i alate, među njima minikoncept o upravljanju granicama i pomorskoj sigurnosti.

---

²⁰ Kao što su sveobuhvatna strategija s Afrikom (6703/20), strategija EU-a o Gvinejskom zaljevu (7671/14), strategija EU-a za indo-pacifičku regiju (11930/21), politika EU-a o Arktiku (1287/21) i strategija o najudaljenijim regijama (8781/22).

²¹ <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/europe/news/article/european-maritime-awareness-in-the-soh-emasoh-political-statement-by-the>

EU je 2021. uveo novi koncept koordinirane pomorske prisutnosti (CMP). Cilj je tog fleksibilnog novog alata ojačati zajedničko djelovanje EU-a u području pomorske sigurnosti najboljom uporabom pomorskih sredstava država članica u područjima od strateškog interesa za EU. U tom kontekstu EU bi trebao pojačati svoju potporu borbi protiv nezakonitih aktivnosti na moru, među ostalim trgovine ljudima, trgovine drogom, piratstva i nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova. Na temelju iskustva stečenog provedbom CMP-a u Gvinejskom zaljevu i nakon što stekne dovoljno iskustva u sjeverozapadnom Indijskom oceanu (među ostalim u Crvenome moru), EU može razmotriti nova pomorska područja od interesa za provedbu tog koncepta. Uspostavom novih pomorskih područja od interesa poboljšala bi se informiranost o stanju te partnerstva i strateška kultura EU-a kao aktera pomorske sigurnosti.

U Strateškom kompasu EU-a naglašava se i važnost osiguravanja spremnosti i interoperabilnosti među pomorskim snagama država članica EU-a te se EU poziva da provede taktičke vježbe u svim područjima. EU će stoga pokrenuti godišnju vježbu pomorske sigurnosti koja uključuje pomorska sredstva²² kako bi se ojačala spremnost, potaknula interoperabilnost i suzbile sve veće prijetnje pomorskoj sigurnosti.

EU je putem trostranog radnog dogovora uspostavio međuagencijsku suradnju među Europskom agencijom za kontrolu ribarstva (EFCA), Europskom agencijom za pomorsku sigurnost (EMSA) i Frontexom kako bi pružili potporu nacionalnim tijelima obalne straže.

---

²² Vježba koja uključuje mornarice i tijela nadležna za pomorsku sigurnost iz što većeg broja država članica radi jačanja pripravnosti i sposobnosti odgovora na tradicionalne, nove i promjenjive rizike i prijetnje.

Europska agencija za kontrolu ribarstva provodi planove o zajedničkom korištenju sredstava kojima se koordiniraju države članice u svim morskim bazenima u okruženju EU-a, uključujući međunarodne vode u sjevernom Atlantiku i Sredozemnom moru u cilju praćenja, kontrole i nadzora ribarstva.

EMSA pomaže Komisiji u provedbi inspekcijskih pregleda u području pomorske sigurnosti u lukama, lučkim objektima i brodovima u EU-u te istražuje načine za povećanje pomorske sigurnosti u područjima kao što su putnički brodovi ili kibersigurnost. U skladu sa strateškim smjernicama za europsko integrirano upravljanje granicama (EIBM)²³, sustav nadzora morske granice trebao bi biti u stanju otkriti, utvrditi i, prema potrebi, pratiti te presresti sva plovila koja ulaze u teritorijalne vode i doprinijeti zaštiti i spašavanju života na moru u svim vremenskim uvjetima. Države članice trebale bi na najbolji mogući način iskoristiti kapacitete nadzora koje nudi Frontex kako bi unaprijedile nacionalne kapacitete i opću informiranost o stanju.

Frontex provodi zajedničke operacije kao što su Indalo, Themis i Poseidon radi kontrole vanjskih granica EU-a i suzbijanja nezakonitih migracija, borbe protiv prekograničnog kriminala i jačanja europske suradnje u pogledu funkcija obalne straže, uključujući traganje i spašavanje.

EFCA, EMSA i Frontex, provode višenamjenske pomorske operacije u svrhu suzbijanja prekograničnog kriminala, uključujući krijumčarenje migranata i trgovanje ljudima, u svrhu otkrivanja onečišćenja mora i nezakonitog ribolova te druge nadzorne zadaće u više morskih bazena u okruženju EU-a. EU bi trebao dodatno razviti te važne višenamjenske operacije.

---

²³ 9528/22.

Ključna djelovanja EU-a²⁴ za jačanje aktivnosti na moru u ovoj strategiji odnose se na:

- organiziranje vježbi pomorske sigurnosti uključujući godišnje pomorske vježbe mornarica i obalne straže država članica²⁵;
- jačanje postojećih pomorskih operacija EU-a (Atalanta i Irini) pomorskim i zračnim snagama do razina navedenih u njihovim zajedničkim izjavama o zahtjevima;
- razmatranje novih pomorska područja od interesa za provedbu koncepta CMP-a na temelju stečenih iskustava i prijedlogâ Europske službe za vanjsko djelovanje;
- pojačano suzbijanje nezakonitih aktivnosti na moru, uključujući trgovinu drogom, u kontekstu pomorskih područja od interesa;
- održavanje i jačanje inspekcijskih pregleda u području pomorske sigurnosti u EU-u i iznalaženje rješenja u pogledu kibersigurnosti i sigurnosti putničkih brodova;
- jačanje suradnje na razini EU-a u pogledu funkcija obalne straže promicanjem razvoja višenamjenskih pomorskih operacija u više morskih bazena u okruženju EU-a.

---

²⁴ U ključnim djelovanjima EU-a navedenima pod svakim od šest posebnih ciljeva sažeti su važni elementi djelovanja koja su detaljno predstavljena u akcijskom planu.

²⁵ 7371/22 Strateški kompas

2. Suradnja s partnerima

EU je već uspostavio odnose i sinergije u području pomorske sigurnosti s multilateralnim i regionalnim organizacijama na globalnoj i regionalnoj razini (npr. s Ujedinjenim narodima (UN) uključujući Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal (UNODC) i Međunarodnom pomorskom organizacijom Ujedinjenih naroda (IMO), Organizacijom sjevernoatlantskog ugovora (NATO), Afričkom unijom (AU, Udruženjem država jugoistočne Azije (ASEAN)²⁶ te s nekoliko trećih zemalja.

EU i njegove države članice razvili su i međunarodnu suradnju putem bilateralnih dijaloga, pristajanja u luke i taktičkih vježbi, posebno u indo-pacifičkoj regiji, npr. s Australijom, Japanom, Indijom, Indonezijom, Republikom Korejom, Omanom i Singapurom. Operacije Atalanta i Irini dio su mehanizama za razmjenu informacija i multilateralno djelovanje, uključujući konferencije o mehanizmu zajedničke informiranosti o stanju i izbjegavanja kolizija (SHADE). Europska unija također pruža znatnu potporu pomorskoj sigurnosti u okviru razvojne suradnje, humanitarne pomoći i mjera potpore vanjskoj politici.

---

²⁶ Pomorska sigurnost već je dugo zajednički prioritet EU-a i ASEAN-a. Suradnja između tih dviju regija usmjerena je na odgovaranje na transnacionalne pomorske prijetnje kao što su piratstvo, krijumčarenje, nezakonito useljavanje, rizici od katastrofa te učinci onečišćenja i klimatskih promjena. Europska unija podupire proces pod vodstvom ASEAN-a u cilju uspostave učinkovitog i materijalnog kodeksa ponašanja u Južnom kineskom moru, koji je u potpunosti u skladu s UNCLOS-om i ne dovodi u pitanje interese trećih strana.

EU u zapadnom Indijskom oceanu podupire regionalnu pomorsku strukturu koja se temelji na centrima za objedinjavanje informacija i operacije u Madagaskaru i Sejšelimima te na Kodeksu ponašanja iz Džibutija koji se odnosi na suzbijanje piratstva i oružane pljačke brodova u zapadnom Indijskom oceanu i Adenskom zaljevu²⁷.

Slično tome, u Gvinejskom zaljevu, u kojem je koncept CMP-a uspješno primijenjen, EU podupire regionalne organizacije i obalne države u provedbi vlastitih strategija pomorske sigurnosti, jačanju izvršavanja pomorskog prava i pravosuđa, jačanju sigurnosti i zaštite luka te rješavanju drugih pitanja od posebne važnosti za obalne države, osobito nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova²⁸. EU će nastaviti povećavati informiranost o stanju u pomorstvu i razmjenu informacija, uključujući satelitske informacije, u okviru ustroja iz Yaoundéa²⁹. U širem području Atlantskog oceana EU u suradnji s partnerima podupire borbu protiv nezakonitih aktivnosti, posebno borbu protiv trgovine drogom.

---

²⁷ Pomorska sigurnost u istočnoj i južnoj Africi i Indijskom oceanu (MASE), Program zaštite luka i sigurnosti plovidbe, Regionalni program za pomorsku sigurnost na području Crvenog mora i CRIMARIO.

²⁸ Projekt PESCAO u kojem sudjeluje EFCA.

²⁹ Djelovanja u okviru projekata SWAIMS, PASSMAR i GoGIN.

U zahtjevnom geopolitičkom kontekstu EU bi trebao pojačati suradnju s partnerima u svojem susjedstvu i u drugim pomorskim područjima od strateške važnosti. To je posebno relevantno s obzirom na rusku vojnu agresiju na Ukrajinu. EU će pojačati svoju dobro uspostavljenu uzajamno osnažujuću i korisnu suradnju s NATO-om u području pomorske sigurnosti, oslanjajući se na dosad postignute rezultate u okviru provedbe zajedničkog niza prijedloga koje su 6. prosinca 2016. i 5. prosinca 2017. potvrdila vijeća EU-a i NATO-a, u skladu s trećom zajedničkom izjavom o suradnji EU-a i NATO-a iz siječnja 2023. te uz potpuno poštovanje načela uzajamne otvorenosti i transparentnosti, uzajamnosti i uključivosti, kao i autonomije u donošenju odluka obiju organizacija. Snažniji i sposobniji EU u području sigurnosti i obrane pozitivno će doprinijeti globalnoj i transatlantskoj sigurnosti te je komplementaran NATO-u, koji je i dalje okosnica zajedničke obrane svojih članica. U indo-pacifičkoj regiji EU bi trebao povećati razmjenu iskustava s partnerima o pomorskoj sigurnosti putem projekta „Poboljšanje sigurnosne suradnje u Aziji i s Azijom” (ESIWA) i bilateralnih dijaloga te nastojanjem da mu se dodijeli status promatrača („partner za dijalog”) u Udruženju država uz Indijski ocean (IORA). EU bi trebao produbiti suradnju i sa zemljama i organizacijama sličnih stavova, uključujući međunarodne i regionalne forume o pomorskim pitanjima.

Ključna djelovanja EU-a u području međunarodne suradnje u okviru ove strategije odnose se na:

- poticanje potpisivanja i ratifikacije međunarodnih instrumenata povezanih s pomorskom sigurnošću, posebno UNCLOS-a, te promicanje usklađenosti i razmjene primjera dobre prakse s partnerima u provedbi međunarodnog prava relevantnog za pomorsku sigurnost na odgovarajućim forumima;
- dodatno jačanje suradnje među osobljem EU-a i NATO-a u području pomorske sigurnosti kako bi se obuhvatila sva pitanja od zajedničkog interesa u tom području, nadovezujući se na tri zajedničke izjave iz 2016., 2018. i 2023., što obuhvaća jačanje operativne suradnje, s ciljem osiguravanja usklađenosti, produbljivanje našeg zajedničkog rada na poboljšanju pomorske sigurnosti i izbjegavanje nepotrebnih udvostručavanja;
- produbljivanje suradnje s trećim zemljama u području pomorske sigurnosti, oslanjajući se na postojeće instrumente i inicijative, što obuhvaća razmjenu informacija i aktivnosti izgradnje kapaciteta, s obalnim državama u morskim bazenima u okruženju EU-a, uključujući na zapadnom Balkanu, kao i u istočnom i južnom susjedstvu;
- provođenje zajedničkih vježbi pomorske sigurnosti s partnerima radi jačanja interoperabilnosti, uz češće pristajanje u luke i ophodnje EU-a, posebno u indo-pacifičkoj regiji, u skladu sa Strateškim kompasom,

- raspoređivanje časnika za vezu EU-a u centre za objedinjavanje pomorskih informacija³⁰ u pomorskim područjima od interesa kako bi se promicala razmjena informacija i suradnja između EU-a i njegovih partnera, među ostalim u području izvršavanja zakonodavstva, pravosuđa i unutarnjih poslova, te, prema potrebi, procjena izvedivosti izravnog povezivanja tih centara za objedinjavanje s relevantnim sustavima pomorskog nadzora EU-a,
- traženje statusa partnera za dijalog za EU u Udruženju država uz Indijski ocean kako bi se ojačala uloga EU-a kao partnera za pomorsku sigurnost u regiji,
- promicanje međunarodne suradnje u području razmjene informacija i nadzora kritične pomorske infrastrukture, uključujući podmorske vodove i cjevovode³¹, te sigurnosne zaštite brodova i luka³², osobito u morskim bazenima u okruženju EU-a.

---

³⁰ Centri za objedinjavanje pomorskih informacija nacionalna su ili regionalna tijela koja prikupljaju informacije radi poboljšanja informiranosti o stanju u pomorstvu na određenom zemljopisnom području. EU je 2022. rasporedio svojeg prvog časnika za vezu u centar za objedinjavanje informacija u Singapuru.

³¹ U skladu s Preporukom Vijeća 2023/C 20/01 o koordiniranom pristupu na razini Unije za jačanje otpornosti kritične infrastrukture.

³² U skladu s Međunarodnim pravilnikom o sigurnosnoj zaštiti brodova i lučkih prostora; <https://www.imo.org/en/OurWork/Security/Pages/SOLAS-XI-2%20ISPS%20Code.aspx>

3. Vodeća uloga u informiranosti o stanju u pomorstvu

Informiranost o stanju u pomorstvu djelotvorno je razumijevanje aktivnosti povezanih s pomorstvom koje bi mogle utjecati na zaštitu, sigurnost, gospodarstvo ili okoliš EU-a i njegovih država članica. Na temelju jasno definiranih potreba i prava korisnika pomaže tijelima odgovornima za praćenje i nadzor u sprečavanju i sveobuhvatnom upravljanju svim takvim situacijama, događajima i mjerama koji se odnose na pomorsko dobro EU-a.

Dobra informiranost o stanju u pomorstvu ključna je kako bi se osiguralo da nadležna tijela mogu brzo otkriti sve veće i promjenjive prijetnje koje utječu na EU i djelotvorno odgovoriti na njih. EU će imati vodeću ulogu u informiranosti o stanju u pomorstvu tako što će intenzivirati prikupljanje i razmjenu informacija među različitim pomorskim sektorima³³ te olakšati razmjenu informacija među državama članicama, što će rezultirati preciznijom pomorskom slikom. Na međunarodnoj razini EU će nastaviti rad na jačanju kapaciteta u pogledu informiranosti o stanju u pomorstvu partnerskih zemalja razmjenom informacija i izgradnjom kapaciteta, posebno u Gvinejskom zaljevu i indo-pacifičkoj regiji.

Od 2014. EU i njegove države članice ostvarili su znatan napredak u prikupljanju i razmjeni informacija u području pomorstva razvijanjem i povezivanjem sektorskih sustava kojima se koriste različita tijela uključena u pomorski nadzor³⁴. Konkretno, EU je razvio zajedničko okruženje za razmjenu informacija (CISE)³⁵. CISE, koji se temelji na dobrovoljnom sudjelovanju, olakšat će razmjenu informacija u stvarnom vremenu među različitim tijelima nadležnima za funkcije obalne straže, uključujući vojsku, povezivanjem dotičnih tijela unutar država članica i među njima. Na temelju istraživačkog projekta EU CISE2020 Komisija je u travnju 2019. pokrenula prijelaznu fazu CISE-a, povjeravajući koordinaciju EMSA-i u bliskoj suradnji s državama članicama³⁶. Nadovezujući se na prijelaznu fazu, Komisija namjerava 2024. pokrenuti operativnu fazu uz potporu EMSA-e.

---

³³ Pomorski sektori uključuju sigurnost i zaštitu pomorskog prometa, kontrolu ribarstva, pripravnost i odgovor na onečišćenje mora, zaštitu morskog okoliša, carinu, graničnu kontrolu, opće izvršavanje zakonodavstva i obranu.

³⁴ Npr. Eurosur i SafeSeaNet (operativni sustavi na razini EU-a).

³⁵ 9946/21.

³⁶ 11990/19.

Kad je riječ o obrani, projekt pomorskog nadzora (MARSUR) koji podupire Europska obrambena agencija (EDA) osmišljen je kako bi se pomorskim snagama država članica koje daju doprinos omogućila razmjena operativnih pomorskih informacija i usluga. MARSUR pruža operativnu dodanu vrijednost, što potvrđuje činjenica da su ga države članice EU-a odlučile upotrijebiti za provedbu koncepta CMP-a u Gvinejskom zaljevu i sjeverozapadnom Indijskom oceanu. EDA i države članice sudionice trenutačno rade na jačanju MARSUR-a u okviru namjenskog programa. U skladu sa Strateškim kompasom, u kojem se EU poziva na jačanje informiranosti o stanju i sposobnosti utemeljene na obavještajnim podacima, EU bi trebao potpuno iskoristiti sve najsvremenije kapacitete pomorskog nadzora (npr. dronove, patrolne zrakoplove, satelite i nove disruptivne tehnologije). Operacija ATALANTA sudjeluje putem Centra za pomorsku sigurnost za Rog Afrike (MSC-HoA) u informiranosti o stanju u pomorstvu u bliskoj suradnji sa sektorom pomorskog prometa. Svemirski program EU-a putem svojih komponenata kao što su Copernicus, Galileo i IRIS³⁷ može izravno doprinijeti povećanju informiranosti o stanju u pomorstvu. Satelitski centar EU-a (EU SatCen) također sudjeluje u informiranosti o stanju u pomorstvu u okviru suradnje sa Službom za jedinstvenu obavještajnu analizu EU-a, s Komisijom u području Galilea/Copernicusa te sudjelovanjem u CISE-u i MARSUR-u. U tom su pogledu otpornost i sigurnost relevantnih svemirskih sredstava ključne za osiguravanje kontinuiteta usluga.

Osim relevantnog rada EFCA-e, EMSA-e i Frontexa u okviru trostranog radnog dogovora, Europski forum o funkcijama obalne straže i Mediteranski forum o funkcijama obalne straže mogu doprinijeti jačanju informiranosti o stanju u pomorstvu i operativne suradnje razmjenom najboljih praksi.

---

³⁷ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en

U slučaju katastrofa ili nesreća i kada su nacionalni kapaciteti preopterećeni, države članice EU-a i treće zemlje mogu aktivirati Mehanizam Unije za civilnu zaštitu³⁸ te preko Koordinacijskog centra za odgovor na hitne situacije³⁹ zatražiti pomoć, stručno znanje ili analizu situacije.

EU također doprinosi povećanju informiranosti o stanju u pomorstvu na međunarodnoj razini provođenjem posebnih inicijativa za izgradnju sposobnosti u području razvojne suradnje. U okviru projekta „Kritični pomorski putovi u Indijskom oceanu” (CRIMARIO)⁴⁰ razvijeni su posebni alati⁴¹ za poboljšanje informiranosti o stanju u pomorstvu te jačanje suradnje s regionalnim partnerima i među njima. To je u skladu sa širim djelovanjem EU-a u području sigurnosti i obrane u indo-pacifičkoj regiji. Slično tome, u okviru projekta „Međuregionalna mreža Gvinejskog zaljeva” (GoGIN)⁴² razvijena je platforma YARIS, alat za razmjenu informacija kojim se podupire „ustroj iz Yaoundéa”.

Ključna djelovanja EU-a u području informiranosti o stanju u pomorstvu u okviru ove strategije odnose se na:

- osiguravanje da zajedničko okruženje za razmjenu informacija postane operativno do sredine 2024., čime se omogućuje sigurna i strukturirana razmjena klasificiranih i neklasificiranih podataka među tijelima iz različitih sektora pomorskog nadzora (civilnih i vojnih);

---

³⁸ [Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu \(europa.eu\)](http://europa.eu)

³⁹ [Koordinacijski centar za odgovor na hitne situacije \(europa.eu\)](http://europa.eu)

⁴⁰ Europska komisija financira CRIMARIO sredstvima u iznosu od 23 milijuna EUR od 2015. do 2025.

⁴¹ Platforme IORIS i SHARE.IT.

⁴² Europska komisija financira je GoGIN sredstvima u iznosu od 11,5 milijuna EUR (2016. – 2023.), a GoGIN II sredstvima u iznosu od 5 milijuna EUR (2023. – 2025.).

- jačanje mreže za razmjenu informacija dobivenih pomorskim nadzorom u području obrane (MARSUR) uvođenjem namjenskog programa u okviru EDA-e i jačanjem veza između MARSUR-a i CISE-a;
- ostvarivanje koristi od ulaganja provedenog u okviru svemirske politike EU-a i daljnje iskorištavanje kapaciteta dostupnih u okviru programa Copernicus u području pomorskog nadzora, praćenja morskog okoliša i klimatskih promjena;
- povezivanje svemirskih tehnologija, daljinski upravljanih zrakoplovnih sustava i radarskih postaja, pomorskih patrolnih zrakoplova te pomorskih sredstava s posadom i bez posade s pomoću inovativnih alata otpornih na kibernetičke napade kako bi se povećala informiranost o stanju u pomorstvu;
- jačanje nadzora putem obalnih i odobalnih patrolnih plovila i dopuna tog nadzora digitalno umreženim vrhunskim pomorskim platformama, uključujući mornaričke platforme bez posade, kako bi se poboljšale sposobnosti prevencije i odgovora;
- jačanje komunikacije i koordinacije među nacionalnim pomorskim operativnim centrima EU-a upotrebom CISE-a i MARSUR-a, prema potrebi na regionalnoj osnovi, radi provedbe i poboljšanja integriranog pomorskog nadzora u morskim bazenima u okruženju EU-a;
- jačanje kapaciteta partnerskih zemalja povezanih s informiranošću o stanju u pomorstvu u okviru projekata GoGIN i CRIMARIO, među ostalim daljnjom operacionalizacijom alata za informiranost o stanju u pomorstvu (YARIS, IORIS i SHARE.IT) u koordinaciji sa satelitskim uslugama programa Copernicus.

4. Upravljanje rizicima i prijetnjama

U skladu sa Strateškim kompasom, EU i njegove države članice poboljšat će kolektivnu sposobnost obrane svoje sigurnosti i povećati otpornost i pripravnost na izazove pomorske sigurnosti, uključujući hibridne prijetnje i kiberprijetnje. S koordiniranim civilnim i vojnim kapacitetima, EU i njegove države članice trebali bi moći brzo reagirati.

Pomorski kriminal, uključujući piratstvo, krijumčarenje migranata i oružanu pljačku na moru, i dalje su ključni izazovi u više regija i predstavljaju veliku prijetnju pomorskoj sigurnosti, utječu na slobodu plovidbe i ugrožavaju glavne trgovinske putove. Kao globalni pružatelj pomorske sigurnosti, EU je i dalje predan rješavanju tih ključnih izazova u području pomorske sigurnosti, među ostalim preventivnim mjerama.

Borba protiv klimatskih promjena i uništavanja okoliša među glavnim su političkim prioritetima EU-a, što je vidljivo iz brojnih tematskih ili zemljopisnih strategija u okviru njegova vanjskog djelovanja, kao što su Global Gateway ili Strategija za suradnju u indo-pacifičkoj regiji, te iz diplomatskog djelovanja i klimatske diplomacije EU-a.

EU je već poduzeo važne korake za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. i poduzet će daljnje mjere u pogledu problema koji su povezani s klimatskim promjenama, uništavanjem okoliša i sigurnošću. Visoki predstavnik i Komisija u lipnju 2023. predstaviti će zajedničku komunikaciju o povezanosti klimatskih promjena, uništavanja okoliša te sigurnosti i obrane⁴³. Uključivat će, između ostaloga, prijedloge alata za procjenu uzroka i posljedica klimatskih promjena i uništavanja okoliša na pomorski sektor, pomorsku infrastrukturu, kao i na prirodna i umjetna obilježja obalnih područja, među ostalim u pogledu ranog upozoravanja, istraživanja utemeljenog na dokazima i satelitskih snimaka (npr. u okviru programa Copernicus). Na Arktiku se otapaju ledene kape, morski se led smanjuje, postupno se otvaraju novi plovni putovi te se očekuje da će posljedično povećanje ljudskih aktivnosti stvoriti ili pogoršati prijetnje okolišu i lokalnim zajednicama. U tom pogledu zajednička komunikacija „Veći angažman EU-a za miran, održiv i prosperitetan Arktik”⁴⁴ trebala bi se što prije dodatno operacionalizirati, posebno u pogledu plovnih putova s nultom stopom emisija u Arktičkom oceanu, održivog rudarenja ključnih sirovina i održivog razvoja arktičkih regija. Snage koje djeluju na arktičkom području trebale bi imati dostatne kapacitete za lomljenje leda, potragu i spašavanje, satelitsku pokrivenost i zaštitu kritične odobalne infrastrukture u ekstremnim zimskim uvjetima.

---

⁴³ 11283/23.

⁴⁴ 12870/21.

Zaštita kritične infrastrukture u pomorskom području i dalje je ključni prioritet. EU bi trebao nadopuniti ulogu država članica u izgradnji otpornosti kritične pomorske infrastrukture kao što su ejevodni ili podmorski vodovi koji prelaze nacionalna morska područja. Trebao bi poboljšati trenutačne procjene rizika i prijetnji u vezi s takvom infrastrukturom kako bi bile ažurne i dopuniti ih mogućnostima za odgovor i mjerama ublažavanja na temelju međusektorskog stručnog znanja i kapaciteta te instrumentima za potporu razvoju sposobnosti odgovarajućih država članica. Nužno je pružiti kontinuiranu potporu državama članicama u razvoju podvodnih zaštitnih sredstava, rješenja za suzbijanje dronova i kapaciteta za popravak. Osim toga, EU bi trebao nastaviti razmatrati mogućnosti koegzistencije⁴⁵ proizvodnje energije iz obnovljivih izvora na moru i obrambenih aktivnosti, kako se zagovara u strategiji za energiju iz obnovljivih izvora na moru⁴⁶.

Tijela obalne straže imaju ključnu ulogu u osiguravanju sposobnosti za nadzor, praćenje, sprečavanje kriminala i upravljanje prometom brodova u pomorskom području EU-a. Zajedno s pomorskim sredstvima, njihova uloga pružatelja pomorske sigurnosti i zaštite od ključne je važnosti jer tijela obalne straže često mogu djelovati u okolnostima u kojima intervencija vojnih tijela ponekad nije moguća.

Direktivom o otpornosti kritičnih subjekata⁴⁷ i revidiranom direktivom o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava (Direktiva NIS 2)⁴⁸ EU je predvodnik relevantnih promjena, uz sveobuhvatan pravni okvir kojim mu se omogućuje nadogradnja fizičke i kiberotpornosti kritičnih subjekata i infrastrukture. EU bi trebao pojačati suradnju u tom području s trećim zemljama sličnih stavova i s ključnim partnerima kao što je NATO u okviru strukturiranog dijaloga EU-a i NATO-a o otpornosti.

---

⁴⁵ U skladu s Direktivom o pomorskom prostornom planiranju, 2014/89/EU.

⁴⁶ 12950/20.

⁴⁷ Direktiva (EU) 2022/2557

⁴⁸ Direktiva (EU) 2022/2555

EU se suočava s dodatnim izazovom koji predstavljaju velike količine neeksplozivnih ubojitih sredstava (NUS), kemijskog streljiva i nafte koja curi iz olupina brodova koji potječu iz Prvog i Drugog svjetskog rata u morskim bazenima u okruženju EU-a. Taj je izazov dodatno pogoršan vojnom agresijom Rusije na Ukrajinu, što je dovelo do prisutnosti mina u Crnome moru. Vrsta, lokacija i količina tih ubojitih sredstava u nekim su morskim bazenima loše dokumentirani, što predstavlja rizik za zaštitu pojedinaca, pomorsku sigurnost i zaštitu, nacionalnu kritičnu infrastrukturu, okoliš (zbog mogućeg ispuštanja kemikalija) i aktivnosti plavog gospodarstva (npr. izgradnju postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na moru ili ribolovne aktivnosti). Oslanjajući se na iskustva stečena u postojećim uspješnim projektima⁴⁹, EU bi trebao dodatno pojačati napore kako bi na sveobuhvatan način pristupio rješavanju tog pitanja povećanjem informiranosti o stanju te broja alata i instrumenata koji bi pomogli ublažiti rizike povezane s neeksplozivnim ubojitim sredstvima i njihovim odlaganjem. Bit će vrlo važno i sigurno zbrinuti neeksplozivna ubojita sredstva i mine koje se još nalaze u Crnome moru čim to dopuste sigurnosni i politički uvjeti.

Pomorsku sigurnost mogu ugroziti i strani akteri zbog rizika povezanih s izravnim stranim ulaganjima u kritičnu infrastrukturu te manipulacije informacijama i uplitanja takvih aktera. Ta će se pitanja rješavati s pomoću relevantnih instrumenata i okvira, npr. izravna strana ulaganja provjerit će se u skladu s relevantnom uredbom⁵⁰.

Razmjena podataka i informacija o moru s trećim zemljama ključan je aspekt suradnje. Međutim, to bi trebalo ovisiti o procjenama rizika za sigurnost.

---

⁴⁹ Projekti za uklanjanje kemijskog oružja i konvencionalnog streljiva iz Baltičkog mora, koji se podupiru u okviru programa Interreg koji se financira iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) – [deset godina suradnje u okviru programa Interreg za uklanjanje bačenog streljiva iz Baltičkog mora – Interreg za regiju Baltičkog mora \(interreg-baltic.eu\)](#).

⁵⁰ Uredba (EU) 2019/452.

Komisija i države članice provode procjenu rizika u cilju izrade smjernica za povećanje sigurnosti putničkih brodova u EU-u.

Ključna djelovanja EU-a u području upravljanja rizicima i prijetnjama odnose se na:

- jačanje kapaciteta za doprinos borbi protiv organiziranog kriminala i ozbiljnih međunarodnih prijetnji i nezakonitih aktivnosti, uključujući u pomorskim područjima od interesa;
- provedba redovitih, taktičkih vježbi pomorske sigurnosti na razini EU-a usmjerenih, među ostalim, na zaštitu luka i suzbijanje prijetnji kao što su kiberprijetnje i hibridne prijetnje, uz prethodno navedene godišnje pomorske vježbe mornarica i obalne straže država članica;
- uvođenje sredstava i alata za nadzor (npr. RPAS) i osiguravanje optimalne uporabe postojećih i budućih svemirskih usluga (kao što je promatranje Zemlje) za ophodnju i zaštitu kritične pomorske infrastrukture;
- razvoj planova regionalne suradnje EU-a kako bi se osigurao nadzor podvodne i odobalne infrastrukture;
- razvoj usklađenog okvira s regionalnim organizacijama, što obuhvaća konkretna djelovanja i financiranje u cilju suzbijanja prijetnji koje predstavljaju neeksplozirana ubojita sredstva, aktivno oružje i kemijsko oružje na moru, aktivno i učinkovito praćenje i uklanjanje s pomoću inovativnih tehnologija i uz minimalan utjecaj na okoliš;

- poboljšanje ranog upozoravanja i strateškog predviđanja, među ostalim uporabom svemirskih usluga, u pogledu učinaka klimatskih promjena, posebno porasta razine mora, olujnih udara i uništavanja okoliša;
- osmišljavanje novih i jačanje postojećih procjena rizika, kriznih planova i planova za oporavak od katastrofa (na razini EU-a i na nacionalnoj razini) za luke, obalnu infrastrukturu te za sigurnost putničkih brodova i prijevozne lance / lance opskrbe;
- poticanje razmjene primjera dobre prakse među pomorskim dionicima u pogledu kiberprijetnji i daljnje jačanje kibersigurnosti brodova na razini Međunarodne pomorske organizacije (IMO);
- jačanje informiranosti o stanju u pomorstvu-a na Arktiku, uključujući promatranje iz svemira; nastavak bilateralne suradnje s arktičkim obalnim državama i, prema potrebi, djelovanja u okviru relevantnih multilateralnih foruma kako bi se podržala provedba politike za Arktik⁵¹;
- procjenu prikladnosti pomorskih područja koja su rezervirana ili se upotrebljavaju za vojne aktivnosti, za pokretanje projekata u području energije iz obnovljivih izvora na moru;
- procjena ulaganja zemalja koje nisu članice EU-a i subjekata izvan EU-a u pomorsku infrastrukturu u kontekstu mehanizma za suradnju uspostavljenog Uredbom o provjeri izravnih stranih ulaganja.

---

⁵¹ 12870/21.

5. Jačanje kapaciteta

Radi promicanja svojih interesa u pogledu pomorske sigurnosti, EU bi trebao ubrzati razvoj civilnih i vojnih kapaciteta i prema potrebi uključiti industriju. Istraživanje i razvoj civilnih aspekata europske pomorske sigurnosti uključeni su u klaster „Civilna sigurnost za društvo” programa EU-a Obzor Europa. Sadašnjim i budućim istraživanjem i razvojem poduprijet će se razvoj kapaciteta na razini EU-a, uključujući zaštitu kritične pomorske infrastrukture, upravljanje podvodnim prijetnjama, pripravnost i odgovor na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem, sigurnost pomorskog putničkog prometa i upravljanje neeksplozivnim ubojitim sredstvima, i uključivat će, prema potrebi, industriju.

U području sigurnosti i obrane, kako bi se osigurala odlučnija prisutnost Unije na moru i sposobnost projekcije moći, EU i njegove države članice trebali bi razviti cijeli spektar pomorskih sposobnosti, uz potpuno iskorištavanje opsega suradnje u okviru povezanih inicijativa i instrumenata EU-a⁵². Poboljšane pomorske sposobnosti posebno bi trebale biti usmjerene na osiguravanje otpornosti, konkurentnosti i kontrole EU-a u svim aspektima pomorskog područja, uz usklađenost s NATO-om i sa Strateškim kompasom. Aktualna revizija plana razvoja sposobnosti⁵³ temelji se i na iskustvu stečenom tijekom ruske vojne agresije na Ukrajinu. Na primjer, EDA će istražiti ključne tehnologije potrebne za upravljanje rojevima pomorskih dronova za zaštitu kritične infrastrukture na morskom dnu.

---

⁵² Plan razvoja sposobnosti, mogućnosti suradnje utvrđene u okviru koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane, stalna strukturirana suradnja i Europski fond za obranu.

⁵³ Upravljački odbor EDA-e u lipnju 2022. službeno je pokrenuo reviziju plana razvoja sposobnosti.

U skladu sa Strateškim kompasom i s koordiniranim godišnjim preispitivanjem u području obrane (CARD)⁵⁴, u okviru nacionalnih i multinacionalnih projekata trebalo bi nastojati prevladati rascjepkanost ključnih sredstava, kao što su plovila veličine topovnjače i sustavi na plovilima, te poboljšati operativnu učinkovitost pojedinačnih platformi. Nekoliko prilika za suradnju utvrđenih u ciklusu CARD-a 2019. i 2022. dovelo je do projekata stalne strukturirane suradnje (PESCO) u području pomorskih bespilotnih sustava. U okviru Europskog fonda za obranu⁵⁵ podupirat će se istraživački i razvojni projekti, primjerice u pogledu informiranosti o stanju u pomorstvu, kapaciteta pomorskog nadzora, zaštite kritične pomorske infrastrukture i podvodnih kapaciteta.

EU i njegove države članice trebali bi nastojati ojačati sposobnosti koje im omogućuju bolje otkrivanje sumnjivih aktivnosti radi zaštite kritične podvodne infrastrukture. EU i NATO trebali bi prema potrebi koordinirati napore u tom području kako bi se osigurala usklađenost rezultata u slučaju preklapanja zahtjeva.

Ključna djelovanja EU-a u cilju jačanja sposobnosti u okviru ove strategije odnose se na:

- sastavljanje zajedničkih zahtjeva i koncepata za tehnologiju u sigurnosti i obrani, među ostalim za informiranost o stanju u pomorstvu, i na površini i pod vodom;
- izgradnju interoperabilnih bespilotnih sustava za praćenje kritične pomorske infrastrukture i za suzbijanje neprijateljskih rojeva dronova itd.,

---

⁵⁴ Prioritetno područje „Europska patrolna površinska plovila”.

⁵⁵ Cilj je Europskog fonda za obranu jačati konkurentnost i inovacijski kapacitet obrambene industrije u EU-u. Stoga doprinosi razvoju vojnih sposobnosti država članica.

- povećanje modernih kapaciteta protuminskog djelovanja, npr. razvojem koncepta operacija na razini EU-a;
- podupiranje razvoja zajedničkih poboljšanih kapaciteta pomorskih patrolnih zrakoplova;
- osmišljavanje zajedničkih vježbi testiranja i eksperimentiranja radi razvoja budućih, najsuvremenijih pomorskih kapaciteta.

6. Obrazovanje i osposobljavanje

Visoka razina specijaliziranog obrazovanja, osposobljavanja i specijaliziranih vještina nužna je kako bi EU bio spreman suočiti se sa sadašnjim i budućim izazovima u području pomorske sigurnosti. Za suočavanje s novim hibridnim prijetnjama i kiberprijetnjama potrebni su gospodarski subjekti s kvalitetnim digitalnim vještinama i posebnim programima prekvalifikacije i usavršavanja. Rješenjima u obliku razmjene među programima vojnog osposobljavanja, zajedničkih programa osposobljavanja među mornaricama država članica EU-a i među različitim institucijama poboljšat će se interoperabilnost i pomoći EU-u da na nove prijetnje odgovori učinkovitije, koordiniranije i uključivije.

U okviru Praktičnog priručnika o europskoj suradnji u pogledu funkcija obalne straže izrađen je katalog osposobljavanja koji obuhvaća sve tečajeve koje provode agencije EU-a u svim pomorskim područjima. Priručnik će se redovito ažurirati u skladu s potrebama i kretanjima. Trebalo bi nastaviti s uspješnim projektom Mreže akademija za osposobljavanje europskih funkcija obalne straže (ECGFA NET) i usklađenim tečajem osposobljavanja o funkciji obalne straže, posebno s programom razmjene koji uključuje susjedne zemlje i regionalnu suradnju u okviru posebnog projekta koji provodi EFCA u bliskoj suradnji s EMSA-om i Frontexom. EMSA također razvija tečaj o pomorskoj kibersigurnosti. Europski centar izvrsnosti za suzbijanje hibridnih prijetnji u Helsinkiju (Hybrid CoE) organizira tečajeve i konferencije o hibridnim prijetnjama koje utječu na pomorstvo. Trebalo bi podupirati rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u sektoru pomorske sigurnosti EU-a promicanjem pristupa žena višem stupnju tehničkog obrazovanja i osposobljavanja.

Europska akademija za sigurnost i obranu (EASO)⁵⁶ civilnom i vojnom osoblju pruža osposobljavanje i obrazovanje na razini EU-a u cilju promicanja zajedničkog razumijevanja izazova u području pomorske sigurnosti i informiranja o sve većoj ulozi EU-a u tom području. Uz potporu EASO-a šest europskih pomorskih akademija trenutačno radi na sadržaju zajedničkog međunarodnog pomorskog semestra.

---

⁵⁶ EASO u kontekstu zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) pruža osposobljavanje i obrazovanje na razini EU-a u području zajedničke sigurnosne i obrambene politike Unije (ZSOP). Cilj mu je razviti i promovirati zajedničko poimanje ZSOP-a među civilnim i vojnim osobljem te utvrditi primjere dobre prakse povezane s različitim pitanjima ZSOP-a i širiti ih kroz aktivnosti osposobljavanja. Na taj način EASO nadopunjava nacionalna nastojanja u području osposobljavanja i obrazovanja.

Ključna djelovanja EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja⁵⁷ u okviru ove strategije odnose se na:

- jačanje vještina u području kibersigurnosti, hibridne sigurnosti i sigurnosti povezane sa svemirom podupiranjem novih i postojećih tečajeva osposobljavanja koje nude razne akademske institucije i nadležna nacionalna tijela ili tijela EU-a, kako u civilnim tako i u vojnim područjima;
- provedbu ciljanih programa osposobljavanja otvorenih partnerima izvan EU-a radi rješavanja postojećih i novih prijetnji pomorskoj sigurnosti;
- razvoj „međunarodnog pomorskog semestra” u okviru Europske inicijative za razmjenu mladih vojnih časnika (EMILYO)⁵⁸,
- provedbu civilno-vojnih i međuagencijskih vježbi na temelju scenarija koji uključuju podijeljenu nadležnost ili zajedničku uporabu kapaciteta.

---

⁵⁷ Među ostalim u okviru Godine vještina.

⁵⁸ <http://www.emilyo.eu/>; EMILYO nije povezan s programom Erasmus+.

V. ALATI I INSTRUMENTI ZA POTPORU DJELOVANJU EU-A U PODRUČJU POMORSKE SIGURNOSTI

Revidiranu strategiju trebalo bi provesti u duhu integriranog pristupa kako bi se postigle najveće moguće sinergije i uključili komplementarni alati i instrumenti EU-a. To bi trebalo uključivati:

- projekte istraživanja i razvoja u području obrane u okviru Europskog fonda za obranu radi jačanja kapaciteta oružanih snaga država članica EU-a;
- Europski instrument mirovne pomoći kao izvanproračunski mehanizam financiranja za djelovanje EU-a u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike s vojnim i obrambenim implikacijama;
- istraživanja i inovacije EU-a u području civilnih kapaciteta povezanih s pomorskom sigurnošću, posebno u okviru 3. klastera „Civilna sigurnost za društvo” programa EU-a Obzor Europa;
- mogućnosti koje se nude u okviru Fonda za unutarnju sigurnost i Instrumenta za upravljanje granicama i vize radi jačanja kapaciteta tijela obalne straže država članica koja obavljaju zadaće izvršavanja zakonodavstva i kontrole na moru;

- pomorske operacije EU-a (operacije ATALANTA i IRINI) i okvir postojećih koordiniranih pomorskih prisutnosti;
- Mehanizam Unije za civilnu zaštitu, posebno iskorištavanjem analitičkih kapaciteta i kapaciteta za odgovor te provedbom Preporuke Komisije o ciljevima Unije u pogledu otpornosti na katastrofe;
- program Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju kojim se podupiru međunarodna partnerstva za povećanje pomorske sigurnosti, posebno informiranosti o stanju u pomorstvu;
- Instrument pretpristupne pomoći (2021. – 2017.), IPA III, s obzirom na njegovo područje primjene i usmjerenost na zemlje kandidatkinje;
- proračun zajedničke vanjske i sigurnosne politike za financiranje civilnih misija ZSOP-a;
- Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPPRA) za financiranje pomorskog nadzora i suradnje u pogledu funkcije obalne straže;
- Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) i programe Interreg kojima se podupiru ulaganja u obalne i najudaljenije regije i područja te u zemlje koje s EU-om dijele morske granice.

VI. DALJNI KORACI

Komisija i Visoki predstavnik surađivat će s Vijećem na provedbi ove revidirane strategije u prethodno utvrđenim područjima djelovanja detaljno navedenima u akcijskom planu, nadovezujući se na postignuća EUMSS-a od 2014., koristeći se postojećim instrumentima i politikama te slijedeći opće smjernice Strateškog kompasa.

Tri godine nakon što Vijeće potvrdi strategiju, Komisija i Visoki predstavnik Vijeću će podnijeti zajedničko izvješće o napretku s doprinosima država članica.

Revidirani Akcijski plan za EUMSS¹

Strateški cilj br. 1: Jačanje aktivnosti na moru

Ciljevi	Djelovanja	Vremenski raspored <i>Ako je primjenjivo</i>	Dotični akteri ²
1.1. Proširenje uloge i djelovanja EU-a u morskim bazenima u okruženju EU-a i u prekomorskim područjima.	Jačanje pomorskih operacija EU-a u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike te konsolidacija provedbe koncepta koordinirane pomorske prisutnosti		
	1.1.1	Osigurati pomorske i zračne resurse za pomorske operacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a (uključujući operacije Atalanta i Irini) koji su navedeni u njihovim zajedničkim izjavama o zahtjevima.	2025.

¹ Strategija pomorske sigurnosti Europske unije provodit će se putem ovog akcijskog plana i u okviru integriranog pristupa. Pritom će se upotrebljavati sve relevantne civilne i vojne politike, alati i instrumenti EU-a te koordinirati politike i aktivnosti svih relevantnih aktera na europskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, jačajući njihove sinergije i komplementarnosti. Promicat će se i dosljednije djelovanje EU-a u vanjskim sukobima i krizama kako bi se povećala sigurnost EU-a i njegovih građana.

² Dotični akteri navedeni u akcijskom planu osigurati će doprinos u skladu sa svojim nadležnostima, odgovornostima i mandatima. Agencije EU-a u ovom akcijskom planu one su koje su utvrđene kao akteri u okviru različitih djelovanja akcijskog plana, a nijednom ulogom koja im je dodijeljena ne dovode se u pitanje postupci i odluke njihovih upravnih odbora u pogledu doprinosa agencija tim djelovanjima. Komisija ili države članice mogu pozvati i druge relevantne agencije EU-a da surađuju u provedbi akcijskog plana. Agencije će sudjelovati u međunarodnom radu putem odgovarajućih službi EU-a („matične glavne uprave”).

	1.1.2	Razmatrati nova pomorska područja od interesa za provedbu koordinirane pomorske prisutnosti na temelju prijedloga ESVD-a.	Od 2023.	Države članice, ESVD
	Razvoj suradnje i sinergija između inicijativa država članica i inicijativa EU-a u području pomorske sigurnosti			
	1.1.3	Promicati daljnje sinergije između operacije EUNAVFOR Atalanta i Europske misije informiranosti o stanju u pomorstvu u Hormuškom tjesnacu (EMASOH).	Od 2023.	Države članice, ESVD
	1.1.4	Jačati usklađenost i koordinaciju djelovanja institucija EU-a i država članica EU-a, među ostalim putem koordinirane pomorske prisutnosti.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	1.1.5	Podupirati djelovanje s EUROSUR-ovim uslugama spajanja i kapacitetima za razmjenu informacija, kao što su oni dostupni putem okruženja CISE i integriranih pomorskih usluga, te koordinirati aktivnosti praćenja na predgraničnim područjima.	Na kontinuiranoj osnovi	Frontex, EMSA
	1.1.6	Podupirati osmišljavanje tečajeva za operatore pomorskog osoblja u državama članicama omogućavanjem osposobljavanja i pristupa kapacitetima i uslugama EUROSUR-a.		

	1.1.7	Osigurati komplementarnost djelovanja EU-a na moru i kopnu s integriranim pristupom EU-a promicanjem veza s međuagencijskom suradnjom u pogledu funkcija obalne straže (trostrani radni dogovor) i konceptom višenamjenske pomorske operacije koji je razvijen u okviru suradnje EU-a u pogledu funkcija obalne straže i koji provode tijela obalne straže u dotičnim morskim bazenima.	Od 2023., na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, EFCA, EMSA, Frontex
	1.1.8	Promicati sinergije, ako je to primjereno i pravno izvedivo, između aktivnosti ZSOP-a i koncepata višenamjenskih pomorskih operacija razvijenih u okviru međuagencijske suradnje u pogledu funkcija obalne straže.	Od 2023., na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, EFCA, EMSA, Frontex
	U relevantnim morskim bazenima u okruženju EU-a			
	1.1.9	Organizirati vježbe povezane s pomorskom sigurnošću, uključujući godišnje pomorske vježbe mornarica i obalnih straža država članica, koje uključuju mornarice i tijela nadležna za pomorsku sigurnost iz što većeg broja država članica radi jačanja pripravnosti i sposobnosti za odgovor na uobičajene prijetnje, kao i na rizike i prijetnje navedene u strateškom cilju	Jednom godišnje, od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD (EUMS)

		br. 4.		
	1.1.10	Promicati i uključiti pomorsku sigurnost u rad na strategijama i inicijativama koje se odnose na morske bazene u okruženju EU-a i, prema potrebi, na relevantnim makroregionalnim strategijama.	Od 2023., na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	Arktik			
	1.1.11	Osigurati dostatno satelitsko promatranje i nastojati osigurati dostatne satelitske komunikacijske usluge i usluge određivanja položaja, navigacije i određivanja vremena u vezi s novim arktičkim pomorskim putovima, među ostalim uporabom kapaciteta programa Copernicus (uključujući pomorske usluge tog programa, tj. usluge praćenja morskog okoliša i pomorskog nadzora ³), kako bi se poboljšala informiranost o stanju.	Do 2025.	Države članice, službe Europske komisije, EMSA
	1.1.12	Prema potrebi sudjelovati u radu Arktičkog vijeća i povezanih foruma.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, ESVD, službe Europske komisije
	Atlantik			

³ <https://marine.copernicus.eu/>

	1.1.13	Podupirati operacije suzbijanja trgovine drogom razmjenom informacija i provedbom zajedničkih operacija, među ostalim u odlaznim zemljama/lukama te odredišnim lukama i lučkim objektima u EU-u, uključujući Karipsko more.	Od 2023., na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, MAOC-N, EMSA, EUROPOL, Frontex
	1.1.14	Uspostaviti suradnju u području pomorske sigurnosti s partnerima iz cjelokupnog područja Atlantskog oceana, uključujući međunarodne i regionalne organizacije iz Afrike te Sjeverne i Južne Amerike.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	1.1.15	Utvrđiti i promicati regionalne aktivnosti za izgradnju pomorskih kapaciteta kako bi se proširili postojeći programi za izgradnju kapaciteta u području pomorske sigurnosti (npr. Rabatski proces), poboljšala njihova koordinacija i osmislile slične inicijative s partnerskim zemljama i regionalnim organizacijama.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2024.	Države članice, ESVD, službe Europske komisije
	1.1.16	Provoditi zajedničke vježbe i pristajanja u lukama s obalnim zemljama sličnih stavova kako bi se ojačala uloga EU-a kao globalnog pružatelja pomorske sigurnosti i poboljšala suradnja u području pomorske sigurnosti.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD

Baltičko more				
	1.1.17	Uspostaviti mehanizam u kojem sudjeluju Komisija, Vijeće država Baltičkoga mora (CBSS) i HELCOM radi koordinacije znanstvenih aktivnosti, operacija i razmjene podataka u svrhu provedbe akcijskog plana za rješavanje problema neeksplozivnih ubojitih sredstava u Baltičkom moru i mogućih izlivanja nafte u slučaju brodoloma.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	1.1.18	Razviti alat na regionalnoj razini koji bi omogućio razmjenu podataka o odbačenom streljivu te provesti procjenu rizika i utvrditi najbolje načine za uklanjanje konvencionalnog i kemijskog streljiva iz Baltičkog mora.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	1.1.19	Razviti i unaprijediti tehnologije za rješavanje problema neeksplozivnih ubojitih sredstava, i pritom uključiti i civilne subjekte te promicati veze s industrijom.	Od 2024., na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	1.1.20	Dodatno pojačati napore, među ostalim uspostavom redovite kampanje čišćenja područja Baltičkog mora od odbačenog streljiva u okviru sveobuhvatnog odgovora EU-a na problem neeksplozivnih ubojitih sredstava, kako bi se zaštitili životi i morski okoliš, osigurala sigurnost morskih putova i olakšao razvoj pomorskih gospodarskih djelatnosti.	Od 2024., na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	Crno more			

	1.1.21	Povećati kapacitete za koordinirani odgovor na onečišćenje mora povezano s oružanim sukobima, među ostalim izradom novih kurikuluma za osposobljavanje kako bi se pronašla rješenja za onečišćenja iz različitih izvora, uključujući neeksplozirana ubojita sredstva, mine, curenje nafte, potopljena plovila, itd., koja bi mogla utjecati i na bioraznolikost i ekosustave, koristeći se i zajedničkim pomorskim programom za Crno more i Strateškim programom za istraživanja i inovacije za Crno more (SRIA).	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, EMSA
	1.1.22	Nadovezati se na postojeće kapacitete Satelitskog centra EU-a i drugih službi EU-a te unaprijediti postojeće kapacitete za otkrivanje morskih mina, uključujući one položene u kontekstu ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine, koje predstavljaju rizik za pomorski promet i plovidbu.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, SatCen
	Sredozemlje			
	1.1.23	Jačati kapacitete sredozemnih partnerskih zemalja sličnih stavova i razmjenjivati informacije, prema potrebi, kako bi se poboljšala njihova sposobnost za obavljanje zadaća pomorskog nadzora, među ostalim s ciljem otkrivanja i sprečavanja neovlaštenih prelazaka granice i prekograničnih kriminalnih aktivnosti.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, Frontex

	1.1.24	Poboljšati koordinaciju i sinergije između operacije IRINI, misije EUBAM LIBYA i relevantnih agencija EU-a kako bi se omogućila provedba punog mandata operacije IRINI.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, Frontex, EMSA, SatCen
	1.1.25	Poboljšati koordinaciju između operacije IRINI i relevantnih partnera daljnjim iskorištavanjem postojećih foruma za razmjenu (npr. konferencija Mehanizma SHADE MED) i istraživanjem načina za uporabu operativnih sinergija.	Od 2023.	Države članice, ESVD
	1.1.26	Razvijati tečajeve osposobljavanja i olakšavati razmjenu informacija, stručnog znanja, tehničke pomoći, osposobljavanja i najboljih praksi među zemljama Unije za Mediteran radi suzbijanja nezakonitih aktivnosti na moru, među ostalim putem Mediteranskog foruma o funkcijama obalne straže i u skladu s Ministarskom izjavom Unije za Mediteran o održivom plavom gospodarstvu ⁴ .	Na kontinuiranoj osnovi, od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, Frontex, EMSA, EFCA

⁴ Članak 71. Ministarske izjave Unije za Mediteran o održivom plavom gospodarstvu: Ministri i ministrice pozdravljaju aktivnu ulogu koju je Mediteranski forum o funkcijama obalne straže preuzeo u jačanju regionalne suradnje i promicanju razumijevanja pomorskih pitanja od zajedničke važnosti i interesa povezanih s prekograničnim i međusektorskim funkcijama obalne straže, i civilnim i vojnim, te pozivaju forum da osmisli aktivnosti osposobljavanja i dodatno olakša razmjenu informacija, stručnog znanja, tehničke pomoći, osposobljavanja i primjera dobre prakse za suzbijanje nezakonitih aktivnosti na moru.

	1.1.27	Utvrđiti i promicati regionalne aktivnosti za izgradnju pomorskih kapaciteta kako bi se proširili postojeći programi za izgradnju kapaciteta u području pomorske sigurnosti (npr. Rabatski proces), poboljšala njihova koordinacija i osmislile slične inicijative s partnerskim zemljama i regionalnim organizacijama.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2024.	Države članice, ESVD, službe Europske komisije
	1.1.28	Provesti preporuke Opće komisije za ribarstvo Sredozemlja/program međunarodne inspekcije/pilot-projekte za poboljšanje održivosti ribolovnih resursa i potporu borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, EFCA
	1.1.29	Provoditi zajedničke vježbe i pristajanja u lukama s obalnim zemljama sličnih stavova kako bi se ojačala uloga EU-a kao globalnog pružatelja pomorske sigurnosti i poboljšala suradnja u području pomorske sigurnosti.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	Sjeverno more			
	1.1.30	Provesti sveobuhvatno mapiranje bazena Sjevernog mora kako bi se provela procjena rizika i utvrdili najbolji načini za uklanjanje konvencionalnog i kemijskog streljiva.	Do kraja 2025.	Službe Europske komisije, države članice

U pomorskim područjima od interesa				
	1.1.31	Pojačati potporu borbi protiv nezakonitih aktivnosti na moru, uključujući trgovinu ljudima, trgovinu drogom, piratstvo i nezakonit, neprijavljen i nereguliran ribolov.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	Gvinejski zaljev			
	1.1.32	Nastaviti podupirati strukturu iz Yaoundéa za pomorsku sigurnost, među ostalim putem programa Međuregionalne mreže Gvinejskog zaljeva (GoGIN), i poboljšati vladavinu prava i nacionalne pravne okvire u regiji, među ostalim putem tekućih programa SWAIMS i PASSMAR, do njihova završetka 2024., a zatim putem sljedećeg regionalnog programa za pomorsku sigurnost, kao i putem programa GoGIN II i platforme YARIS.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, EMSA
	1.1.33	Jačati usklađenost između djelovanja institucija EU-a i država članica EU-a, osobito konsolidacijom koordinirane pomorske prisutnosti u Gvinejskom zaljevu.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, ESVD, službe Europske komisije
	Indo-pacifička regija			

	1.1.34	Poboljšati mehanizme za razmjenu informacija i omogućiti povezivanje centara za objedinjavanje pomorskih informacija razvojem i širenjem uporabe platforme IORIS u okviru projekta CRIMARIO i inicijative SHARE.IT.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	1.1.35	Provoditi zajedničke vježbe i pristajanja u luku s partnerima sličnih stavova u indo-pacifičkoj regiji, po mogućnosti uporabom platforme IORIS kao alata za suradnju.	Od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	1.1.36	Jačati usklađenost između djelovanja institucija EU-a i država članica EU-a te između programâ za izgradnju kapaciteta, među ostalim putem koordinirane pomorske prisutnosti u sjeverozapadnom dijelu Indijskog oceana.	Od 2023.	
	1.1.37	Pojačati suradnju u području pomorske sigurnosti s međunarodnim i regionalnim organizacijama, posebno s Udruženjem država jugoistočne Azije (ASEAN), uključujući traženje statusa partnera u dijalogu u okviru Udruženja država uz Indijski ocean.	Od 2023.	
	1.1.38	Nastaviti podupirati strukturu pomorske sigurnosti u zapadnom dijelu Indijskog oceana uspostavljenu u okviru programa MASE (do završetka djelovanja u 2023.) i Kodeksa ponašanja	Od 2024.	Službe Europske komisije, ESVD

		iz Džibutija s pomoću predstojećeg regionalnog programa za pomorsku sigurnost u supsaharskoj Africi.		
	1.1.39	Nastaviti promicati operaciju EUNAVFOR ATALANTA kao okvir za osiguravanje pomorske sigurnosti u okviru svojeg mandata i jačati aktivnosti na moru sa zemljama i organizacijama sličnih stavova, među ostalim uzimajući u obzir koordiniranu pomorsku prisutnost u sjeverozapadnom dijelu Indijskog oceana.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, ESVD
1.2. Promicanje poštovanja međunarodnog prava i suzbijanje nezakonitih aktivnosti na moru	Promicanje usklađenosti s UNCLOS-om i drugim međunarodnim instrumentima povezanima s pomorskom sigurnošću			
	1.2.1	Zagovarati i poticati poštovanje, potpisivanje i ratifikaciju međunarodnih instrumenata povezanih s pomorskom sigurnošću, osobito konvencije UNCLOS, te u odgovarajućim forumima razmjenjivati primjere dobre prakse s obalnim državama i partnerima u provedbi međunarodnog prava relevantnog za pomorsku sigurnost.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	1.2.2	Suradivati s partnerskim zemljama radi razmjene primjera dobre prakse i mjera za izgradnju povjerenja kako bi se pomoglo u provedbi međunarodnog prava u odnosima s tim partnerskim zemljama.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD

Promicanje i razvoj aspekata pomorske sigurnosti u pravnim okvirima IMO-a i EU-a			
1.2.3	Suradivati s partnerskim zemljama radi rješavanja pitanja pomorske sigurnosti, primjerice osiguravanjem usklađenosti s pravnim instrumentima IMO-a, osobito radi provedbe Međunarodnog pravilnika o sigurnosnoj zaštiti brodova i lučkih prostora (Pravilnik ISPS).	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, EMSA
1.2.4	Promicati i razvijati smjernice Regulatornog odbora Komisije za pomorsku sigurnost, uključujući smjernice o kibersigurnosti, u skladu s propisima IMO-a, radi promicanja funkcija nadzora sigurnosti luka i brodova.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, EMSA
1.2.5	Provoditi dostatan broj inspekcijskih pregleda Komisije u području pomorske sigurnosti kao redovitu godišnju aktivnost za praćenje primjene zakonodavstva EU-a o pomorskoj sigurnosti u državama članicama; nastaviti istraživati načine za poboljšanje pomorske sigurnosti, među ostalim kibersigurnosti, osobito za pomorski promet, uključujući putničke brodove.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, EMSA
Podupiranje suzbijanja nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, u skladu s konsolidiranim pristupom i primjerima najbolje prakse EU-a			

	1.2.6	Nastaviti podupirati države članice u zajedničkim operacijama i operacijama kontrole ribarstva pri provedbi planova o zajedničkom korištenju sredstava EFCA-e kako bi se omogućila stalna razmjena informacija te obavještajne i kontrolne aktivnosti planirane na temelju rezultata procjene rizika.	Na kontinuiranoj osnovi, u tijeku	Države članice, službe Europske komisije, EFCA
	1.2.7	Promicati međuagencijsku suradnju, uključujući razmjenu podataka, kako bi se poboljšalo praćenje, kontrola i nadzor te pružila potpora tijelima EU-a i tijelima zemalja izvan EU-a nadležnima za ribarstvo ⁵ (uključujući nacionalne i regionalne centre za praćenje ribarstva) u izvršavanju primjenjivog regionalnog i nacionalnog zakonodavstva.	U tijeku	Države članice, službe Europske komisije, EFCA, EMSA, Frontex
	1.2.8	Podupirati obalne straže i pomorske snage država članica u pružanju usluga u relevantnim područjima konvencija u okviru regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom kako bi se osigurala sigurnost i zaštita pomoraca, ribarskih plovila i flota (npr. od piratstva) i kako bi se učinkovitije kontrolirali i suzbili prisilni rad i teški oblici kršenja prava radnika na moru.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, službe Europske komisije

⁵ Agencija EFCA, uz potporu drugih agencija, nadležna je za potporu tijelima EU-a i tijelima zemalja izvan EU-a u području ribarstva. Za potporu tijelima zemalja izvan EU-a nadležnima za ribarstvo Europska komisija mora podnijeti poseban zahtjev.

	1.2.9	Poduzeti mjere za kontrolu i suzbijanje prisilnog rada i teških oblika kršenja prava radnika na moru.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, službe Europske komisije
	Jačanje nadzora državnih granica i suzbijanje prekograničnih kriminalnih aktivnosti kao što su krijumčarenje migranata ili robe te trgovina ljudima, s naglaskom na dijelove EU-a koji su posebno izloženi migracijskom pritisku, kao i nezakonite, neovlaštene aktivnosti istraživanja i bušenja povezane s ugljikovodicima			
	1.2.10	Osmisliti dosljedan i čvrst odgovor kako bi se suzbila instrumentalizacija migracija morskim putem te kako bi se odvratile, razbile i kazнено gonile kriminalne mreže koje krijumčare migrante i trguju ljudima.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, Frontex, Europol, Eurojust
	1.2.11	Iskorištavanjem potpune provedbe Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži ⁶ i strukturirane suradnje među relevantnim akterima (npr. Europol, Interpol, UNODC) te u cilju podupiranja aktivnosti Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, poboljšati analizu rizika kako bi se utvrdila pomorska područja i luke koje treba nadzirati, kao i plovila i zrakoplovi	Od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, EMSA, Frontex

⁶ Uredba (EU) 2019/1896

		koje treba pratiti, u svrhu borbe protiv prekograničnih nezakonitih aktivnosti.		
	1.2.12	Izraditi i održavati sliku stanja u EU-u, uključujući predgranično područje, na temelju razmjene informacija, analize rizika te proaktivnog zračnog nadzora i ophodnji.	Od 2024.	Države članice, Frontex
	1.2.13	Zaštititi pomorska područja država članica EU-a od nezakonitih i neovlaštenih aktivnosti istraživanja i bušenja povezanih s ugljikovodicima i drugim resursima, u skladu s međunarodnim pravom, posebno konvencijom UNCLOS.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, ESVD

Strateški cilj br. 2: Suradnja s partnerima

Ciljevi	Djelovanja		Vremenski raspored <i>Ako je primjenjivo</i>	Dotični akteri
2.1. Poticanje suradnje sa strateškim	Poticanje suradnje sa strateškim partnerima sličnih stavova			
	2.1.1	Povećati sudjelovanje EU-a u mehanizmima SHADE u pomorstvu,	Na kontinuiranoj	Države članice, ESVD,

partnerima sličnih stavova		među ostalim u radnim podskupinama za mehanizam SHADE na području Gvinejskog zaljeva. Sudjelovati u radu skupine G7++FOGG (Priatelji Gvinejskog zaljeva) i njezinih radnih podskupina. Sudjelovati u radu u okviru Kodeksa ponašanja iz Džibutija i povezanih radnih podskupina.	osnovi, od 2023.	službe Europske komisije
	2.1.2	Poboljšati dijalog i suradnju s trećim zemljama i međunarodnim partnerima u pitanjima pomorske sigurnosti koja su od zajedničkog interesa, kao što su nadzor i zaštita kritične pomorske infrastrukture.	Od 2023.	Države članice, ESVD, službe Europske komisije
	2.1.3	Podupirati partnerske zemlje u izgradnji njihovih sposobnosti za pomorsko upravljanje, vladavinu prava, uključujući postupke „pravnog zaključka” ⁷ , te njihovih vojnih i pomorskih kapaciteta, među ostalim primjenom Europskog instrumenta mirovne pomoći.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	2.1.4	Provesti studije kako bi se produbilo razumijevanje poslovnih i trgovinskih ovisnosti o ključnim lukama i pomorskim komunikacijskim linijama unutar EU-a i izvan njega te razviti oblike razmjene s ključnim poslovnim i industrijskim akterima čija se djelatnost temelji na uvozu i izvozu te s brodarskim društvima kako bi se potaknulo zajedničko razumijevanje ovisnosti o pomorskoj	Od 2023.	Države članice, ESVD, službe Europske komisije

⁷ Postupci povezani s kaznenim progonom osumnjičenika umiješanih u pomorska kaznena djela, posebno piratstvo i oružanu pljačku na moru.

	sigurnosti i pomorskim komunikacijskim linijama.		
Poboljšanje suradnje i povećanje operativne interakcije sa svim partnerima na moru			
2.1.5	Rasporediti časnike za vezu EU-a u regionalne centre za objedinjavanje pomorskih informacija u pomorskim područjima od interesa kako bi se olakšala razmjena informacija i suradnja između EU-a i njegovih partnera te, prema potrebi, evaluirala izvedivost izravnog povezivanja tih centara za objedinjavanje s relevantnim sustavima pomorskog nadzora EU-a.	Od 2023.	Države članice, ESVD
2.1.6	Poticati uporabu platformi kao što su IORIS i YARIS u sklopu pomorskih resursa država članica koji se upotrebljavaju u okviru koordinirane pomorske prisutnosti za vanjsku komunikaciju te u vježbama s obalnim državama i partnerima.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, ESVD, EDA
2.1.7	Uspostaviti civilne instrumente za suradnju između pomorskih operacija koje provode države članice EU-a i agencije EU-a.	Od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, EDA, EMSA, EUROPOL, SatCen, Frontex
Uključivanje pomorske sigurnosti u odnose s partnerskim zemljama i regionalnim organizacijama			

	2.1.8	Prema potrebi razvijati veze s partnerskim zemljama i regionalnim organizacijama sudjelovanjem u zajedničkim projektima povezanim s pomorskom sigurnošću i zaštitom.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	2.1.9	Razvijati suradnju u području funkcija obalne straže u okviru postojećih ili budućih radnih aranžmana i sporazuma o statusu s partnerskim zemljama, među ostalim za jačanje pomorskog nadzora.	Od 2023.	Države članice, ESVD, Frontex, EMSA, EFCA
2.2. Rad s partnerima izvan EU-a na jačanju pomorskog nadzora	Rad s partnerima izvan EU-a na interoperabilnim rješenjima za razmjenu informacija o pomorskom nadzoru			
	2.2.1	Nastaviti podupirati regionalnu strukturu pomorske sigurnosti u zapadnom dijelu Indijskog oceana.	Na kontinuiranoj osnovi	Službe Europske komisije, ESVD
	2.2.2	Poboljšati razmjenu informacija s partnerskim zemljama u okviru sustava EUROSUR i aktivacijom posebnih slika stanja (članak 27. Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži 2.0).	Do kraja 2024.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, EDA, Frontex
	Jačanje strukture pomorske sigurnosti i međuagencijske suradnje u morskim bazenima i na pomorskim područjima od strateškog interesa			
	2.2.3	Podupirati izgradnju pomorskih kapaciteta i poboljšati informiranost o stanju u pomorstvu u indo-pacifičkoj regiji u okviru programa MASE, do njegova završetka u prosincu 2023., a zatim u okviru sljedećeg regionalnog programa za pomorsku sigurnost, koji počinje 2024., te	Na kontinuiranoj osnovi	Službe Europske komisije, ESVD

		projekta CRIMARIO, uključujući platformu IORIS.		
	2.2.4	Jačati sinergije između programa Ecofish i PSP, CRIMARIO i MASE, do njihova završetka, potom putem sljedećeg regionalnog programa za pomorsku sigurnost.		Službe Europske komisije, ESVD
	2.2.5	Podupirati provedbu strukture pomorske sigurnosti iz Yaoundéa u regiji Gvinejskog zaljeva putem mreže GoGIN i platforme YARIS te u suradnji s relevantnim partnerima.		Službe Europske komisije, ESVD
2.3. Jačanje bilateralne i multilateralne suradnje	Jačanje bilateralne i multilateralne suradnje			
	2.3.1	Produbiti suradnju s NATO-om u području pomorske sigurnosti u dogovorenom okviru zajedničkih izjava i zajedničkog skupa prijedloga, među ostalim putem strukturiranog dijaloga EU-a i NATO-a o otpornosti, uz potpuno poštovanje načela uzajamne otvorenosti i transparentnosti, uzajamnosti i uključivosti te autonomije odlučivanja obiju organizacija. ⁸	Od 2023.	Države članice, ESVD, EDA
	2.3.2	Jačati suradnju s organizacijom IMO i regionalne konvencije o moru kako bi se suzbile prijetnje namjernih protupravnih djelovanja koja bi	Od 2024.	Države članice, službe Europske komisije,

⁸ Područja suradnje navedena su u tekstu treće zajedničke izjave od 10. siječnja 2023. o suradnji EU-a i NATO-a (<https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2023/01/10/eu-nato-joint-declaration-10-january-2023/>)

		mogla utjecati na brodove i lučke objekte na globalnoj razini.		EMSA, HELCOM, OSPAR, Barcelonska konvencija
	2.3.3	Jačati suradnju s UNODC-om u borbi protiv transnacionalnog organiziranog kriminala koji djeluje prekomorski ili na moru.	Od 2024.	Države članice, ESVD, Frontex

Strateški cilj br. 3: Preuzimanje vodeće uloge u informiranosti o stanju u pomorstvu

Ciljevi	Djelovanja		Vremenski raspored <i>Ako je primjenjivo</i>	Dotični akteri
3.1. Poboljšanje informiranosti EU-a o stanju u pomorstvu	Osiguravanje sigurne i brze razmjene informacija među svim povezanim sektorima i sustavima na području cijelog EU-a i EFTA-e			
	3.1.1	Pokrenuti operativnu fazu okruženja CISE, uključujući primjenu zaštićene mreže okruženja CISE.	Od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, EMSA ⁹

⁹ Operativna faza i vremenski raspored svakog djelovanja navedenog u ovom akcijskom planu podliježu aktivaciji zadaće nakon odobrenja Odbora EMSA-e.

	3.1.2	Poticati određena tijela obalne straže i vojna tijela država članica da se pridruže zajednici okruženja CISE.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Službe Europske komisije, EMSA
	3.1.3	Upotrebljavati okruženje CISE za razmjenu informacija o pomorskom nadzoru, jačanje otpornosti i zaštitu kritične pomorske infrastrukture (npr. podmorski vodovi, cjevovodi i postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na moru).	Od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, EDA, SatCen, EMSA
	3.1.4	Razmotriti uporabu okruženja CISE za razmjenu informacija u okviru međuagencijske suradnje, kao nadopunu postojećim mrežama.	Na kontinuiranoj osnovi, čim se pokrene okruženje CISE	Države članice, EFCA, EMSA i Frontex ECGFF
	3.1.5	Podupirati uspostavu programa informiranosti o stanju u pomorstvu za potrebe obrane, uz istodobno osiguravanje usklađenosti s relevantnim civilnim dionicima.	Do 2024.	Države članice, EDA
	Jačanje razmjene informacija između civilnih i vojnih pomorskih tijela			
	3.1.6	Jačati projekt MARSUR i osigurati razmjenu operativnih informacija između mreže MARSUR i okruženja CISE	Krajem 2024.	Službe Europske komisije, EMSA, EDA, SatCen,

		(uključujući klasificirane i neklasificirane podatke).		države članice
	3.1.7	Jačati komunikaciju i koordinaciju među nacionalnim pomorskim operativnim centrima EU-a uporabom okruženja CISE i projekta MARSUR, prema potrebi na regionalnoj osnovi, radi provedbe i poboljšanja integriranog pomorskog nadzora u morskim bazenima u okruženju EU-a.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, EDA, ESVD (EUMS), EMSA
	3.1.8	Jačati Centar za pomorsku sigurnost Roga Afrike (MSCHOA) kako bi se poboljšala informiranost o stanju u pomorstvu u područjima ključnima za pomorski promet.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, ESVD
	Poboljšanje pomorskog nadzora i razmjene informacija uporabom svemirskih kapaciteta, daljinski upravljanih zrakoplovnih sustava i drugih tehnologija u nastajanju, među ostalim i za zaštitu vanjskih granica EU-a			
	3.1.9	Omogućiti razmjenu relevantnih informacija u okviru svemirskih kapaciteta i instrumenata za pomorski nadzor, uključujući okruženje CISE i projekt MARSUR.	Krajem 2024.	Države članice, službe Europske komisije, EMSA, EDA, ESA, SatCen

	3.1.10	U potpunosti iskoristiti postojeće i buduće kapacitete i usluge svemirskih programa EU-a, uključujući komponentu za promatranje Zemlje (Copernicus, uključujući uslugu praćenja morskog okoliša i pomorskog nadzora), Galileo (i njegov sustav za odgovor na prijetnje) i EGNOS te IRIS ¹⁰ , među ostalim za potrebe pomorskog nadzora, praćenja morskog okoliša i klimatskih promjena.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, EMSA, EFCA, SatCen
	3.1.11	Promicati svemirsko istraživanje i inovacije za primjene u pomorskom nadzoru, među ostalim sudjelovanjem ključnih aktera i industrije, zajedno sa Satelitskim centrom EU-a i strateškim programom istraživanja u području sigurnosti u okviru programa Copernicus.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, EMSA, Frontex, SatCen
	3.1.12	Poboljšati povezivanje svemirske tehnologije s daljinski upravljanim zrakoplovnim sustavima, kao i radarskim postajama, pomorskim ophodnim zrakoplovima i pomorskim sredstvima (s posadom i bez posade) uporabom inovativnih alata otpornih na kibernetičke napade.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, EMSA, Frontex, SatCen
	3.1.13	Pojačati nadzor obalnih i odobalnih ophodnih plovila te ga	Provedba pilot-	Države članice,

¹⁰ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en

		dopuniti digitalno umreženim vrhunskim pomorskim platformama, uključujući platforme bez posade, u skladu s nacionalnim propisima.	projekta do 2025.	službe Europske komisije, ESVD, EDA, Frontex
	3.1.14	Sustavno primjenjivati inovativna rješenja (tehnologiju i znanje) koja proizlaze iz istraživanja i inovacija u području civilne sigurnosti EU-a u vezi s pomorskom sigurnošću, koji se financiraju u okviru poziva na podnošenje prijedloga povezanih sa sigurnošću granica i vanjskom sigurnošću u okviru programa Obzor 2020., kao i relevantnih poziva u okviru programa Obzor Europa.	Od 2023.	Države članice
	3.1.15	Razmotriti uvođenje stacionarnih radarskih, optičkih satelitskih i hiperspektralnih uređaja na strateškim lokacijama, ovisno o slučaju, kako bi se poboljšalo otkrivanje i prepoznavanje prijetnji pomorskoj sigurnosti.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, EMSA, Frontex
	3.1.16	U okviru Europskog foruma o funkcijama obalne straže i Mediteranskog foruma o funkcijama obalne straže doprinijeti poboljšanju informiranosti o stanju u pomorstvu te jačanju suradnje na razini EU-a i međunarodne suradnje razmjenom primjera dobre prakse.	Od 2023.	Države članice, ESVD, službe Europske komisije, EFCA, EMSA, Frontex

	Razvoj kapaciteta pomorskog nadzora			
	3.1.17	Razmotriti razvoj projektiranja opreme i sustava, kao što su mala satelitska misija koja bi se mogla provesti u okviru određene konstelacije, obalnih radarskih mreža i polufiksni platformi na moru bez posade.	Od 2023.	Službe Europske komisije, države članice
3.2. Rad s relevantnim partnerima izvan EU-a na interoperabilnim rješenjima za razmjenu informacija o pomorskom nadzoru	Rad s relevantnim partnerima izvan EU-a na interoperabilnim rješenjima za razmjenu informacija o pomorskom nadzoru			
	3.2.1	Podupirati izgradnju pomorskih kapaciteta i poboljšati informiranost o stanju u pomorstvu u indo-pacifičkoj regiji putem MASE-a, do njegova završetka u prosincu 2023., a zatim putem sljedećeg regionalnog programa za pomorsku sigurnost, koji počinje 2024., kao i projekta CRIMARIO, uključujući platformu IORIS.	Na kontinuiranoj osnovi	Službe Europske komisije, ESVD
	3.2.2	Podupirati provedbu strukture pomorske sigurnosti iz Yaoundéa u regiji Gvinejskog zaljeva putem mreže GoGIN, osobito platforme YARIS.	U tijeku	Službe Europske komisije, ESVD
	3.2.3	Osiguravati potporu partnerima sličnih stavova izvan EU-a s pomoću satelitskih snimki i analiza agencija EU-a u okviru	U tijeku	Službe Europske komisije, ESVD,

		namjenskih projekata, među ostalim u vezi s nezakonitim, neprijavljenim i nereguliranim ribolovnim aktivnostima.		EFCA, SatCen
--	--	--	--	--------------

Strateški cilj br. 4: Upravljanje rizicima i prijetnjama

Ciljevi	Djelovanja		Vremenski raspored <i>Ako je primjenjivo</i>	Dotični akteri
4.1. Unapređenje informiranosti i pripravnosti za suočavanje s prijetnjama povezanim s klimatskim promjenama i uništavanjem okoliša	4.1.1	Jačati kapacitete za koordinaciju i intervenciju u slučaju nezgoda i katastrofa na moru, uzimajući u obzir sustave kojima upravlja EMSA i Mehanizam Unije za civilnu zaštitu te jačanjem i/ili razvojem integriranog pristupa i brze reakcije kako bi se upravljalo pomorskim nezgodama.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, EDA, EMSA
	4.1.2	Povećati znanje o učincima klimatskih promjena, podizanja razine mora, olujnih udara i uništavanja okoliša na pomorsku sigurnost te nastojati odgovoriti na povezane rizike i prijetnje.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Službe Europske komisije, ESVD, države članice, EDA, SatCen
	4.1.3	Poboljšati informiranost o stanju u pomorstvu, rano upozoravanje i strateško predviđanje o učincima klimatskih	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Službe Europske komisije, ESVD,

		promjena i uništavanja okoliša na pomorsku sigurnost, među ostalim olakšavanjem prikupljanja i razmjene podataka dobivenih promatranjem oceana, nakon procjene rizika.		države članice, EDA, Frontex, SatCen
--	--	--	--	--------------------------------------

	4.1.4	Proširiti osposobljavanje i vježbe koje provode nadležna tijela kako bi se osposobilo za pripremu i odgovor na učinke klimatskih promjena i uništavanja okoliša na pomorsku sigurnost.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
	4.1.5	Doprinijeti razvoju Digitalnog blizanca oceana (DTO), imajući u vidu pomorsku sigurnost, kako bi se odgovorilo na uzajamne učinke pomorske sigurnosti te okoliša i klime koji se mijenjaju.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2024.	Države članice, službe Europske komisije
	4.1.6	Razmotriti rješavanje pitanja operacija „s broda na brod” koje mogu predstavljati hibridni napad.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Službe Europske komisije, države članice, ESVD
4.2. Povećanje otpornosti i zaštite kritične pomorske infrastrukture (npr. plinovoda, podmorskih vodova, luka, odobalnih energetskih objekata, terminala za UPP i plutajućih jedinica za skladištenje i ponovno uplinjavanje)	Jačanje otpornosti i zaštite kritične pomorske infrastrukture, vodeći računa o regionalnim posebnostima i razinama prijetnji.			
	4.2.1	Promicati regionalne projekte u svim morskim bazenima u okruženju EU-a radi jačanja otpornosti i zaštite kritične pomorske infrastrukture kako bi se očuvali kontinuitet, dostupnost i povjerljivost postupaka kao što su distribucija	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD

		energije te internetski i podatkovni promet.		
	4.2.2	Izraditi procjenu rizika i planove za nepredvidive situacije/planove oporavka od katastrofa (na razini EU-a/nacionalnoj razini) za kritičnu pomorsku infrastrukturu (npr. procjenu rizika za kritične subjekte u prometnom sektoru i podsektoru vodnog prometa), uključujući sve relevantne dionike, među ostalim iz privatnog sektora, i ne dovodeći u pitanje Direktivu o otpornosti kritičnih subjekata.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD (EUMS), EDA, EMSA
	4.2.3	Provoditi testove otpornosti na stres za pomorsku infrastrukturu na temelju Preporuke Vijeća 15623/22, primjenjujući, prema potrebi, standarde metodologije testiranja otpornosti na stres za kritičnu infrastrukturu (CI) razvijene u okviru projekta INFRASTRESS.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije
	4.2.4	Provoditi redovite i opsežne taktičke pomorske vježbe na razini EU-a usmjerene, među ostalim, na zaštitu luka te rješavanje kiberprijetnji i hibridnih prijetnji, koje bi, prema potrebi, uključivale i Mehanizam Unije za civilnu zaštitu.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, ECGFF, EDA, Frontex, ENISA

	4.2.5	Pojačati suradnju među državama članicama, uz potporu relevantnih agencija EU-a, kako bi se utvrdio regionalni plan nadzora za podvodnu i odobalnu infrastrukturu u cilju odvratanja od neprijateljskog djelovanja protiv takve infrastrukture. Pojačati suradnju u procjeni incidenata, suradnju između civilnih i vojnih tijela te suradnju u razmjeni sredstava i informacija za zaštitu podvodne i odobalne infrastrukture. Pojačati suradnju u tom području s trećim zemljama sličnih stavova i ključnim partnerima kao što je NATO u okviru strukturiranog dijaloga EU-a i NATO-a o otpornosti.	Od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, EDA, EMSA
	4.2.6	Razvijati i upotrebljavati, prema potrebi, specijalizirana plovila i druga sredstva (daljinski upravljane zrakoplovne sustave, satelitske snimke) za ophodnju i zaštitu kritične pomorske infrastrukture, uključujući višenamjenska istraživačka plovila.	Uporaba postojećih sredstava do kraja 2023. Razvoj dodatnih sredstava do 2025.	Države članice, EDA, SatCen
	4.2.7	Provesti daljnja istraživanja o zaštiti kritične pomorske	Do 2025.	Države članice,

		infrastrukture, među ostalim kako bi se poduprle relevantne preporuke u okviru koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane.		EDA
	4.2.8	Jačati nadležnosti nacionalnih tijela za sigurnosnu zaštitu brodova i luka u skladu s Konvencijom SOLAS, Pravilnikom ISPS, Uredbom 725/2004 ¹¹ i Direktivom 2005/65/EZ ¹² .	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, EMSA
	4.2.9	Prema potrebi poboljšati mehanizme za razmjenu informacija s partnerskim zemljama sličnih stavova kako bi se poboljšali razmjena informacija i nadzor nad kritičnom pomorskom infrastrukturom.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
4.3. Jačanje kibersigurnosti	Procjena kiberrizika i utvrđivanje odgovarajućih sigurnosnih mjera			
	4.3.1	Provoditi odgovarajuće smjernice za pomorski sektor, posebno za luke u kontekstu Direktive NIS 2.	Od 2024.	Države članice, službe Europske komisije
	4.3.2	Proširiti zajedničke kapacitete za kibernadzor za pomorske	Od 2024.	Države članice, službe Europske

¹¹ Uredba (EZ) br. 725/2004

¹² Direktiva 2005/65/EZ

		<p>uprave/tijela obalne straže.</p> <p>Razviti sposobnost pomorskog sektora za suočavanje s kiberprijetnjama poticanjem razmjene primjera dobre prakse i izrade smjernica među akterima u pomorskom sektoru te daljnjim rješavanjem kiberpitanja u području sigurnosti i zaštite na razini Međunarodne pomorske organizacije (IMO).</p>		komisije, EMSA, ENISA
	4.3.3	<p>Na bilateralnoj ili multilateralnoj razini razvijati suradnju u području kibersigurnosti u pomorstvu s zemljama izvan EU-a sličnih stavova, među ostalim s ciljem unapređenja zaštite digitalne pomorske infrastrukture.</p>	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ENISA
	4.3.4	<p>Poboljšati otpornost pomorskih uprava održavanjem redovitih osposobljavanja o upravljanju kibersigurnosnim krizama i razviti kulturu zajedničke reakcije na incidente.</p>	Na kontinuiranoj osnovi, od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, ENISA, EMSA, Frontex
	4.3.5	<p>Poboljšati znanje o kibersigurnosti i doraditi cjelovito mapiranje kibersigurnosti u pomorskom prometu kako bi se utvrdile odgovornosti.</p>	Od 2024.	Države članice, službe Europske komisije, EMSA, ENISA

4.4. Jačanje otpornosti EU-a i poboljšanje odgovora na uplitanje i manipuliranje informacijama te druge hibridne prijetnje povezane s pomorskom sigurnošću	Suzbijanje stranog i domaćeg uplitanja i manipuliranja informacijama te drugih hibridnih prijetnji povezanih s pomorstvom			
	4.4.1	Provesti kampanje protuargumentacije povezane s pomorstvom, među ostalim omogućavanjem delegiranja ovlasti potrebnih za suzbijanje dezinformiranja i provedbu protumjera operativnim tijelima (zapovjednicima operacija).	Od 2023.	Države članice, ESVD i pomorske operacije EU-a
	4.4.2	Poticati suradnju povezanu s funkcijama obalne straže EU-a, među ostalim pri suzbijanju hibridnih prijetnji u pomorstvu.	Na kontinuiranoj osnovi, od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, EMSA, Frontex
4.5. Procjena mogućih sigurnosnih učinaka izravnih stranih ulaganja u pomorsku infrastrukturu	4.5.1	Procijeniti ulaganja subjekata izvan EU-a u pomorsku infrastrukturu u kontekstu mehanizma za suradnju EU-a na temelju Uredbe (EU) 2019/452 ¹³ .	U tijeku	Države članice, službe Europske komisije
4.6. Razvoj sveobuhvatnog odgovora na neeksplozivna ubojita sredstva u morskim bazenima u okruženju EU-a	4.6.1	Na temelju pilot-aktivnosti povezanih s neeksplozivnim ubojitim sredstvima provedenih u Baltičkom moru izraditi sveobuhvatan plan za morske bazene u okruženju EU-a	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije

¹³ Uredba (EU) 2019/452

		radi mapiranja vrste, lokacije i količine neeksplozivnih ubojitih sredstava iz vojnih aktivnosti, u okviru nastojanja da se smanji njihov utjecaj na okoliš, osigura sigurnost morskih putova i olakša razvoj pomorskih gospodarskih aktivnosti. Istodobno utvrditi postojeće i potrebne kapacitete EU-a i odgovarajuće mehanizme financiranja za rješavanje problema neeksplozivnih ubojitih sredstava u morskim bazenima u okruženju EU-a.		
4.7. Jačanje djelovanja za pripremu u pogledu terorističkih djela, protupravnih djelovanja te kaznenih djela u pomorstvu, prijetnji slobodi plovidbe i hibridnih prijetnji	4.7.1	Provoditi dostatan broj inspekcijskih pregleda u području pomorske sigurnosti i pobrinuti se za to da su brodovi, luke i lučki objekti u EU-u primjereno osigurani i zaštićeni, u skladu s primjenjivim međunarodnim zakonodavstvom i zakonodavstvom EU-a.	U tijeku, jednom godišnje	Države članice, službe Europske komisije, EMSA
	4.7.2	Jačati kapacitete za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje nezakonitih aktivnosti na moru, uključujući piratstvo, u kontekstu koordinirane pomorske prisutnosti i na temelju suradnje sa strateškim partnerima sličnih stavova.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, ESVD
	4.7.3	Dovršiti procjenu rizika službi Europske komisije o poboljšanju sigurnosti putničkih brodova radi pronalaženja rješenja za suzbijanje zajedničkih rizika i prijetnji za	U tijeku	Službe Europske komisije

		sigurnost putničkih brodova u EU-u.		
	4.7.4	Provesti studiju za mapiranje cjelokupne relevantne podmorske infrastrukture, povezanih kapaciteta i zalihosti, ranjivosti, prijetnji i rizika za dostupnost usluga, učinka prekida rada podmorskih vodova za države članice i Uniju u cjelini, ublažavanja rizika, mogućnosti popravka te, prema potrebi, predložiti preporuke kako bi se povećala otpornost/zalihost.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije
4.8. Jačanje kapaciteta za doprinos borbi protiv organiziranih i teških međunarodnih prijetnji i nezakonitih aktivnosti radi povećanja unutarnje sigurnosti EU-a	4.8.1	Poboljšati i povećati kapacitete država članica, uz potporu dotičnih agencija, za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje nezakonite trgovine koja se odvija pomorskim prijevozom ili na moru (kao što su kaznena djela protiv okoliša, trgovina oružjem i narkoticima, krijumčarenje migranata i trgovanje ljudima, nezakoniti, neprijavljeni i neregulirani ribolov itd.), posebno razvojem djelovanja u okviru EMPACT-a.	Od 2023.	Države članice, EFCA, EMSA, Frontex, službe Europske komisije, Europol
	4.8.2	Istražiti mogućnost daljnje uporabe informacija o putnicima koje pružaju prijevoznici u pomorskom prometu, uzimajući u obzir postojeća međunarodna	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, Frontex,

		pravila, pravila EU-a i nacionalna pravila, kako bi se povećala sigurnost na vanjskim granicama i unutar EU-a.		Europol
4.9 Ograničenje sigurnosnih rizika povezanih s razmjenom pomorskih podataka s trećim zemljama	4.9.1	Procijeniti rizike na temelju prirode razmijenjenih podataka i utvrditi potrebne resurse i postupke za upravljanje tim rizicima.	Od 2023.	SatCen, ESVD, službe Europske komisije, države članice

Strateški cilj br. 5: Jačanje kapaciteta

Ciljevi	Djelovanja		Vremenski raspored <i>Ako je primjenjivo</i>	Dotični akteri
5.1. Jačanje kapaciteta na površini	Jačanje budućih kapaciteta na površini i otklanjanje nedostataka strateških pokretača			
	5.1.1	Ostvariti napredak u pogledu prioritelnog područja koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane u vezi s europskim ophodnim površinskim plovilima.	Od 2023.	Države članice, EDA
	5.1.2	Razviti zajedničke zahtjeve za zaštitu snaga za potrebe pomorskih snaga država članica EU-a, izbjegavajući pritom nepotrebna preklapanja.	Do 2025.	Države članice,

	5.1.3	Pokrenuti aktivnosti za povećanje učinkovitosti sustava za pogon, proizvodnju, skladištenje i upravljanje energijom te logistike primjenom novih tehnologija.		ESVD (EUMS), EDA
	5.1.4	Poduprijeti pomorsku vojnu mobilnost odobravanjem tehničkog dogovora za sporazume o izdavanju dozvola za prekogranično kretanje u pomorstvu.		
	5.1.5	Utvrđiti zajedničke zahtjeve i specifikacije za buduće sustave bez posade, osiguravajući njihovu interoperabilnost.		
	5.1.6	Na zahtjev država članica pružiti potporu projektima u okviru PESCO-a, uključujući Europsku patrolnu topovnjaču.		
	5.1.7	Poticati efektivan razvoj postojećih kapaciteta i nabavu broda prve klase u okviru Europske patrolne topovnjače	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije
	5.1.8	Poticati razvoj postojećih kapaciteta poluautonomnog površinskog broda srednje veličine s modularnim korisnim teretom misije	Do 2024.	Države članice, službe Europske

				komisije
	5.1.9	Poticati razvoj budućih pomorskih kapaciteta, tj. funkcionalnih pametnih sustava za buduće pomorske platforme	Do 2025.	Države članice, službe Europske komisije
	5.1.10	Poticati efektivan razvoj postojećih kapaciteta pomorske suradnje na temelju zajedničkog pomorskog nadzora	Do 2026.	Države članice, službe Europske komisije
5.2. Jačanje podvodnih kapaciteta	Jačanje podvodnih kapaciteta EU-a, uključujući protuminsko djelovanje			
	5.2.1	Razviti koncept operacija za protuminsko djelovanje na razini EU-a kako bi se podržao postupak donošenja odluka za sigurnu plovidbu i rad morskih plovila i sustava bez posade, uključujući iskorištavanje mogućnosti iz razvojnih i istraživačkih aktivnosti Europskog fonda za obranu.	Do 2025.	Države članice, službe Europske komisije, EDA
	5.2.2	Nastaviti razvijati ciljane projekte u okviru PESCO-a (ATT, DIVEPACK, EUNDC i MAS MCM) te iskoristiti potporu suradničkih i zajedničkih projekata za istraživanje i		

		razvoj u okviru Europskog fonda za obranu, kao i projekata u okviru programa koji mu je prethodio, Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP).		
	5.2.3	Poboljšati protupodmorničke kapacitete, među ostalim u smislu otkrivanja i u pogledu tehnologije i postupaka.	Do 2025.	Države članice, EDA
	5.2.4	Poticati razvoj tehnologija povezanih s rojevima ili podvodnim zajedničkim djelovanjem vozila sa i bez posade te podvodnim promatranjem, otkrivanjem, pridobivanjem i komunikacijom.	Od 2023.	Službe Europske komisije, države članice
	5.2.5	Poticati tehnološki razvoj i rješenja za prvu fazu koncepta protuminskog djelovanja na daljinu.	Do 2024.	Službe Europske komisije, države članice
	5.2.6	Poticati razvoj kapaciteta za zaštitu kritične infrastrukture na morskom dnu te kapaciteta za borbu protiv podvodnih rojeva koji se sastoje od raznih podvodnih ronilica bez posade.	Od 2023.	Službe Europske komisije, države

				članice
	5.2.7	Poticati efektivan razvoj postojećih kapaciteta teške višenamjenske bespilotne minolovne ronilice.	Od 2023.	Službe Europske komisije, države članice
5.3 Pružanje potpore mornaricama i obalnim stražama država članica EU-a u razvoju kritičnih tehnologija i industrijskih kapaciteta	Utvrđivanje tehnologija i istraživačkih aktivnosti kao odgovor na potrebe u pogledu kapaciteta, uzimajući u obzir i sveobuhvatni strateški program Europske obrambene agencije			
	5.3.1	Promicati istraživanje inovativnih rješenja za proizvodnju, skladištenje, upravljanje i distribuciju električne energije koja je potrebna kako bi se zadovoljila velika potražnja za energijom koju zahtijevaju novi sustavi.	Do 2025.	Države članice, službe Europske komisije, EDA
	5.3.2	Povećati autonomnu koordinaciju zajedničkog djelovanja vozila sa i bez posade, uključujući tehnologije rojeva.		
	5.3.3	Osigurati nadzor i zaštitu brzih, otpornih i pouzdanih podvodnih komunikacijskih mreža, uz sudjelovanje industrije i trećih zemalja, prema potrebi.		
	5.3.4	Istraživati i integrirati disruptivne tehnologije, uključujući umjetnu inteligenciju, tehnologije velikih podataka i kvantne tehnologije.		

	5.3.5	Istraživati i razvijati zajedničku digitalnu arhitekturu i infrastrukturu brodova.		
	5.3.6	Povećati automatizaciju plovila uvođenjem otpornih automatiziranih platformi i sustava sa smanjenom posadom i sustavima za potporu odlučivanju.		
	Utvrđivanje i zajedničko otklanjanje kritičnih ovisnosti koje utječu na tehnološku i industrijsku bazu obrane EU-a.			
	5.3.7	Radom na ključnim strateškim aktivnostima podizati informiranost i promicati zajedničko poimanje država članica, institucija EU-a i aktera obrambene industrije o postojećim nedostacima u pogledu industrijskih i tehnoloških područja, kao i o nedostatku vještina koji bi mogao ugroziti slobodu djelovanja EU-a.	U tijeku	Države članice, EDA
	5.3.8	Promicati suradnju među državama članicama razvojem projekata koji se financiraju iz Europskog fonda za obranu i promicati zajedničku nabavu pomorskih kapaciteta, među ostalim putem obrambenih inicijativa EU-a i uz njihovu potporu.	U tijeku	Države članice, službe Europske komisije, EDA
	Uskladiti aktivnosti mornarica i obalnih straža s ciljevima zelenog plana EU-a.			
	5.3.9	Procijeniti mogućnost koegzistencije odobalnih projekata u području energije iz obnovljivih izvora i obrambenih aktivnosti analiziranjem mogućnosti uvođenja odobalnih projekata obnovljivih izvora ili drugih održivih uporaba u pomorskim	Do 2025.	Države članice, službe

		područjima koja su rezervirana ili se koriste za vojne aktivnosti.		Europske komisije, ESVD, EDA
	5.3.10	Razvijati tehnologije koje se temelje na obnovljivim izvorima energije (gorivo iz obnovljivih izvora energije, motori s mogućnošću naknadne ugradnje, elektrifikacija itd.) koje su prikladne za vojnu uporabu u pomorstvu.		

Strateški cilj br. 6: Obrazovanje i osposobljavanje

Ciljevi	Djelovanja		Vremenski raspored <i>Ako je primjenjivo</i>	Dotični akteri
6.1. Razmjena obrazovanja, osposobljavanja i vještina među sektorima, državama članicama i	6.1.1	Nadovezati se na rad agencija (EFCA, EMSA, Frontex) na razvoju kapaciteta i specijaliziranog osposobljavanja u okviru trostranih radnih aranžmana kako bi se organiziralo međusektorsko osposobljavanje u pogledu pomorske sigurnosti u područjima koja se tiču izvršavanja zakonodavstva, vojske, granične kontrole, obalne straže, kibersigurnosti, zaštite kritične pomorske infrastrukture itd.	Od 2023.	Države članice, EFCA, EMSA, Frontex, ECGFF
	6.1.2	Promicati sudjelovanje žena u obrazovanju i osposobljavanju u području pomorske sigurnosti.	Od 2023.	Države članice, službe Europske

partnerskim zemljama				komisije, ESVD
	6.1.3	Poticati suradnju i osposobljavanje, među ostalim u kontekstu ECGFF-a, s centrima koje su akreditirale države članice i NATO, centrima izvrsnosti itd., uz potpuno poštovanje načela uzajamne otvorenosti i transparentnosti, uzajamnosti i uključivosti, kao i autonomije obiju organizacija u donošenju odluka.	Od 2023.	Države članice, ESVD, EFCA, EMSA, Frontex
	6.1.4	Razmotriti mogućnost razvoja međunarodnog vojnog pomorskog semestra u okviru „Europske inicijative za razmjenu mladih časnika” (EMILYO – Vojni Erasmus ¹⁴).	Od 2023.	Države članice, ESVD (EASO)
	6.1.5	Provoditi zajedničke vježbe s partnerima izvan EU-a kako bi se poboljšala interoperabilnost.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, ESVD
6.2. Iskorištavanje rada agencija i foruma	6.2.1	Nastaviti <i>ad hoc</i> sudjelovanje u vježbi COASTEX u skladu s planiranjem država članica; poboljšati i diversificirati COASTEX te redovito provoditi relevantne aktivnosti u morskim bazenima u okruženju EU-a.	U tijeku	Države članice, EFCA, EMSA, Frontex, ECGFF

¹⁴ <http://www.emilyo.eu/>; EMILYO nije povezan s programom Erasmus+.

	6.2.2	Provoditi aktivnosti izgradnje kapaciteta uz istodobnu provedbu višenamjenskih pomorskih operacija u odabranim morskim bazenima u okruženju EU-a, na zahtjev država članica i na temelju rada EMSA-e, EFCA-e i Frontexa.	U tijeku	Države članice, EFCA, EMSA, Frontex
	6.2.3	Podijeliti iskustva stečena u provedbi sektorskog kvalifikacijskog okvira za službenike obalne straže te pružiti smjernice, pomoć i potporu u provedbi primjera dobre prakse, među ostalim u području kibersigurnosti.	Na kontinuiranoj osnovi	Države članice, EFCA, EMSA, Frontex
6.3. Jačanje vještina i kurikuluma u području kibersigurnosti i hibridne sigurnosti u pomorstvu	6.3.1	Iskoristiti znanje i osposobljavanje koje pruža Centar izvrsnosti za suzbijanje hibridnih prijetnji (HCoE) u Helsinkiju, uključujući njegovo djelovanje u području pomorske sigurnosti, i na temelju Priručnika HCoE-a o hibridnim prijetnjama u području pomorstva ¹⁵ .	U tijeku	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, HCoE
	6.3.2	Jačati sigurnosne vještine u području kibersigurnosti, hibridne sigurnosti i sigurnosti povezane sa svemirom podupiranjem ciljanog osposobljavanja u području vještina povezanih s kibersigurnošću i digitalnih vještina u pomorstvu.	Od 2023.	Države članice, službe Europske komisije, EMSA
	6.3.3	Jačati vještine u području kibersigurnosti i hibridne sigurnosti ciljanim kurikulumima koje trebaju izraditi nadležne institucije i/ili tijela država članica, imajući na umu da su	Od 2023.	Države članice,

¹⁵ Na Priručniku HCoE-a temelje se relevantna osposobljavanja za države sudionice te za subjekte i oblikovatelje politika iz EU-a i NATO-a.

		države članice i Europska komisija zadužile EMSA-u da izradi tečaj o pomorskoj kibersigurnosti za 2023.		službe Europske komisije, EMSA
6.4. Izgradnja kapaciteta	6.4.1	Provoditi ciljne programe osposobljavanja, među ostalim u okviru ECGFF-a, otvorene partnerima izvan EU-a i relevantnim dionicima, među ostalim privatnom sektoru, prema potrebi, kako bi se suzbile postojeće prijetnje i prijetnje u nastajanju koje se odnose na pomorsku sigurnost.	U tijeku	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, EMSA, Frontex, EFCA, ECGFF
	6.4.2	Promicati aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja u partnerskim zemljama kako bi se žene privukle u relevantne sektore, među ostalim na funkcije obalne straže, uključujući relevantne agencije EU-a i relevantne dionike, među ostalim privatni sektor.	U tijeku	Države članice, službe Europske komisije, ESVD, EMSA, Frontex, ECGFF
	6.4.3	Dodatno razviti međunarodni vojni pomorski semestar, uključujući program razmjene	Od 2023.	Države članice,

		mladih časnika.		ESVD
	6.4.4	Provoditi civilno-vojne vježbe na temelju scenarija koji uključuju podijeljenu nadležnost ili zajedničku uporabu kapaciteta.	Od 2023.	

POPIS POKRATA

A

ASEAN: Udruženje država jugoistočne Azije

ATT: protutorpedni torpedo (projekt u okviru PESCO-a)

C

CISE: zajedničko okruženje za razmjenu informacija

Copernicus: Europski program za promatranje Zemlje

CRIMARIO: kritični pomorski putovi u Indijskom oceanu

D

Direktiva NIS 2: Direktiva o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije

E

EBCGA/Frontex: Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu

ECGFF: Europski forum o funkcijama obalne straže

EDA: Europska obrambena agencija

EDIRPA: Akt o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave

ESVD: Europska služba za vanjsko djelovanje

EFCA: Europska agencija za kontrolu ribarstva

EGNOS: Europski geostacionarni navigacijski sustav

EMPACT: Europska multidisciplinarna platforma za borbu protiv kaznenih djela

EMSA: Europska agencija za pomorsku sigurnost

ENISA: Agencija Europske unije za kibersigurnost

EU: Europska unija

EUBAM Libya: misija Europske unije za pomoć u integriranom upravljanju granicama u Libiji

EUMS: Vojni stožer Europske unije

EUMSS: Strategija pomorske sigurnosti Europske unije

EUNAVFOR: pomorske snage pod vodstvom Europske unije

EUROPOL: Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva

EUROSUR: Europski sustav nadzora granica

G

GALILEO: europski sustav za satelitsku navigaciju

H

HCoE: Europski centar izvrsnosti za suzbijanje hibridnih prijetnji, Helsinki

HELCOM: Helsinška komisija – Komisija za zaštitu morskog okoliša Baltičkoga mora

I

IMO: Međunarodna pomorska organizacija

INTERPOL: Međunarodna organizacija kriminalističke policije

M

MAOC (N): Centar za pomorske analize i operacije u vezi s opojnim drogama

MARSUR: obrambeni projekt u području pomorskog nadzora

MASE: program za promicanje regionalne pomorske sigurnosti

MAS MCM: (polu)autonomni pomorski sustavi za protuminsko djelovanje

N

NATO: Organizacija Sjevernoatlantskog ugovora

O

OSPAR: Komisija iz Osla i Pariza

P

PASSMAR: program potpore strategiji pomorske sigurnosti i zaštite u srednjoj Africi

PESCO: stalna strukturirana suradnja

Pravilnik ISPS: Međunarodni pravilnik o sigurnosnoj zaštiti brodova i lučkih prostora

PSP: Program zaštite luka i sigurnosti plovidbe

S

SatCen: Satelitski centar Europske unije

SHADE: mehanizam zajedničke informiranosti o stanju i izbjegavanja kolizija

SOLAS: Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskog života na moru

SWAIMS: projekt potpore integriranoj pomorskoj sigurnosti u zapadnoj Africi

U

UNCLOS: Konvencija Ujedinjenih naroda o pravu mora

UNODC: Ured Ujedinjenih naroda za drogu i kriminal

Z

ZSOP: zajednička sigurnosna i obrambena politika